

naša luč

1989
maj
5

moja fara mi ne sme biti deveta briga

Na tejle strani si letos člani naših slovenskih far po evropski tujini sporočamo svoje misli, doživetja in predloge za prenavljanje naših župnij. Kdor ima kakšno takšno misel, naj jo pošlje, da se z njo obogatimo tudi drugi!

ZADNJE ČASE V CERKVI ZELO ŽIVAHNO RAZPRAVLJAJO O TEM, KAKO VERO IZROČITI NOVIM RODOVOM, DA BODO TI V NJEJ TRDNO ZASIDRANI. ČE NAMREČ NI MOGOČE VERE IZROČITI DALJE, KER JE NOVI RODOVI NOČEJO SPREJETI, ALI NE POMENI TO LAHKO KONCA CERKVE? SVETOVNE CERKVE SICEER NE, KER IMA TA KRISTUSOVO ZAGOTOVILO, DA BO DO KONCA ČASOV OSTALA, KRAJEVNIH CERKVA PA GOTOVO.

Zanimivo je, da razne ugotovitve govorijo po eni strani o pojemanju vere in cerkvenosti, po drugi strani pa o novih nastavkih verovanja in močnejših povezovanjih v verske skupnosti. Pri tem novem verovanju gre velikokrat za zanimanje za duhovna gibanja, ki nimajo nič skupnega s krščanstvom, mnogokrat niti z vero. Tako imenovana „new age“ skuša odkrivati v veselju nevidne sile, ki naj bi vplivale na življenje, in z njimi računati. Da je pri tem mnogo nedogranega in samo v domišljiji obstoječega, je jasno.

ZAVEDATI SE JE TREBA, DA SE VERA NE ZASEJE DALJE KAR SAMAPOSEBI. SLEHERNA FARA POTREBUJE ZA PREDAJANJE VERE MLADIM MNOGO SPODBUD, DOMISELNOSTI, RAZNIH SKUPIN IN VERSKEGA POUKA.

V maju obhajamo na naši fari vsako leto ŠMARNICE. Kajpada je

križ z njimi zaradi neznatne udeležbe, saj farani živijo daleč od kapele, kjer so šmarnice. Pa vseeno vztrajamo pri tem. Vsak delavnik beremo šmarnično berilo, zmolimo litanije in dobimo blagoslov. Ob nedeljah jih pa obhajamo v župni cerkvi s petimi litanijami takoj po maši. Več moških skupaj z mašnikom pred oltarjem poje naprej, ostala cerkev odgovarja. Posebno lepe so naše kratke pesmi, ki jih vsa cerkev poje po vsakih šestih prošnjah. Te so tako značilno slovenske in polne vernosti, da se nam zdijo nenadomestljive.

VSAKA FARA JE PODOBNA IZVOLJENEMU LJUDSTVU, KI JE 40 LET POTOVALO SKOZI

PUŠČAVO V OBLJUBLJENO DEŽELO. VSI ČLANI TE SKUPNOSTI SO SE PREMICALI V SMERI PROTI SVOBODI: MLADI IN STARI, OTROCI IN ONEMOGLI, ZDRAVI IN BOLNI. FARA MORA POTOVATI PROTI NEBESOM KOT FARA, NE KOT ŠTEVILO LOČENIH POSAMEZNIKOV.

V maju ponujamo na naši župniji ljudem KASETE z Marijinimi pesmimi. Dobili smo na ogled že tudi videokaseto s slovenskimi Marijinimi božjimi potmi.

Ali bi bilo res tako težko s temi pripomočki v vsaki družini pripraviti HIŠNE ŠMARNICE? Vsak večer kakšna Marijina pesem, bodisi s kasete bodisi osebno zapevta, branje šmarnic, litanije, večerna molitev. To utegne biti za otroke nepozabljivo doživetje, družinsko, narodno in versko.

VERSKI ŽIVLJENJSKI PROSTOR USTVARJATI PO FARAH JE VELIKA SKRIB DUŠNIH PASTIRJEV: RAZNE VERSKE IN APOSTOLSKE ORGANIZACIJE, VEROUK, TUDI ZA STAREJŠE, MOLITVENE SKUPINE, ZARES PIPRAVLJENA NEDELJSKA MAŠA. KOLIKO TEGA JE URESNIČLJIVEGA PO NAŠIH ZDOMSKIH IN IZSELJENSKIH FARAH?

Vsaka fara je po svojem bistvu božja Cerkev, ne le izsek svetovne Cerkve. Pri njej je Kristus, kakor je bil obljubil.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Cerkev sv. Marka v Vrbi, rojstnem kraju Franceta Prešerna.

zajedalec ne more preživeti

Pod tem naslovom in podnaslovom „Jugoslavija — vzorčni primer za propad komunizma“ je bivši profesor na ljubljanski univerzi dr. France Bučar napisal v Süddeutsche Zeitung (München, 1./2. apr. 89) premišljanje, iz katerega ponatiskujemo zaradi aktualnosti glavne trditve.

Jugoslovanski partijski vrh hoče za vsako ceno ohraniti svojo vodstveno vlogo. Je pa obenem soglasen v tem, da je to po sedanjih poteh vladanja neuresničljivo. Predvsem so morali vsi ugotoviti, da upravno vodenje načrtovanega gospodarstva ne vodi do nikakršne rešitve pred nezadržanim gospodarskim polomom. Zato so se odločili za tržno gospodarstvo, ne da bi sprejeli tudi posledice. Tržno gospodarstvo je namreč s političnim enostrankarstvom, na katerem temelji celotna partijska zgradba, nezdružljivo. Treba je zavreči celotni nedemokratični socializem.

Politično vodstvo v gospodarsko in civilizacijsko bolj razvitih deželah (v Jugoslaviji npr. v Sloveniji) je uvidelo, da je za tržno gospodarstvo nujna politična preureditev. Že so se sprijaznili tudi s političnim večstrankarstvom — a le v besedah, ker je v popolnem nasprotju z bistvom partije: sestop z oblasti bi bil, ko bi do njega prišlo, bi bil neizogibna nujnost. Zato je sleherno govorjenje o demokraciji v takih družbenih ureditvah le igračkanje z besedami.

Danes ostaja v vseh teh državah kot osrednje vprašanje to, kako bi se dalo narediti z reformami sistem uspešen in obenem ostati na oblasti. Ta naloga pa je popolnoma neuresničljiva in sama v sebi protislovna. Odpovedati bi se morali komunizmu, s tem pa tudi oblasti.

To se bo v prihodnosti z nepreprečljivo nujo zgodilo in tega ne more noben teh režimov zavreti. Jasno, da se ne bodo komunisti oblasti odpovedali. Razvoj sam jih bo z oblasti izrinil, ker z njihovim vladanjem razpada družba, ki ji vladajo. Zajedalec ne more preživeti, če umre organizem, na čigar račun živi.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez Horn-
böck, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):

Avstrija . . . . . 140 šil.
Anglija . . . . . 7 fun.

Beglija . . . . . 450 fran.
Francija . . . . . 70 fran.
Italija . . . . . 15.000 lir
Nizozemska . . . . . 23 gld.
Nemčija . . . . . 22 mark
Švica . . . . . 20 fran.
Švedska . . . . . 70 kron
Avstralija . . . . . 12 dol.
Kanada . . . . . 15 dol.
ZDA . . . . . 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake
poštne in v posameznih državah in
različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki
in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA

Delo enkrat drugače

Televizor je za mnoge edini „so-govornik“ v večernih urah. Z vsó moderno tehniko pa je že tako, da se rada pokvari.

Upokojeni se je zgodilo, da ji je sredi napetega filma zmanjkalo slike. Naslednji dan je poklicala „servis“. Nič lahkega srca je prosila, naj pride tehnik in popravi televizor. To so bili nepredvideni stroški. Res je drugi dan tehnik prišel. Ženica ga je z veseljem sprejela. Hitro je našel napako. Med popravljanjem televizorja sta se zapletla v pogovor. Skoraj mimogrede ga je vprašala, ali bo popravilo drago. Ponudila mu je kavo. Da le ne bi bilo preveč, saj je to res nepredvideni strošek, je glasno razmišljala. Tehnik je povedal, koliko bo popravilo stalo. Od-dahnila se je. „Bala sem se, da bo več. Tako pa mi bo ostalo še za jopico, ki jo nujno potrebujem, pa nimam denarja, ker imam majhno pokojnino.“

Poslovala sta se. Tehnik ženici ni povedal, tudi mojstru ne, da je delal dalj časa in porabil svoj prosti čas, ki ga ni zaračunal. Mojster je račun odobril, zraven pa pripomnil, da je naročilo sprejel samo zato, ker je ta ženica stalna stranka, saj ima pri takih popravilih samo zgubo. Tehnik se je veselil, da je ženi naredil nekaj veselja, ko ji je podaril svoj prosti čas in ji omogočil, da bo lahko kupila tudi jopico.

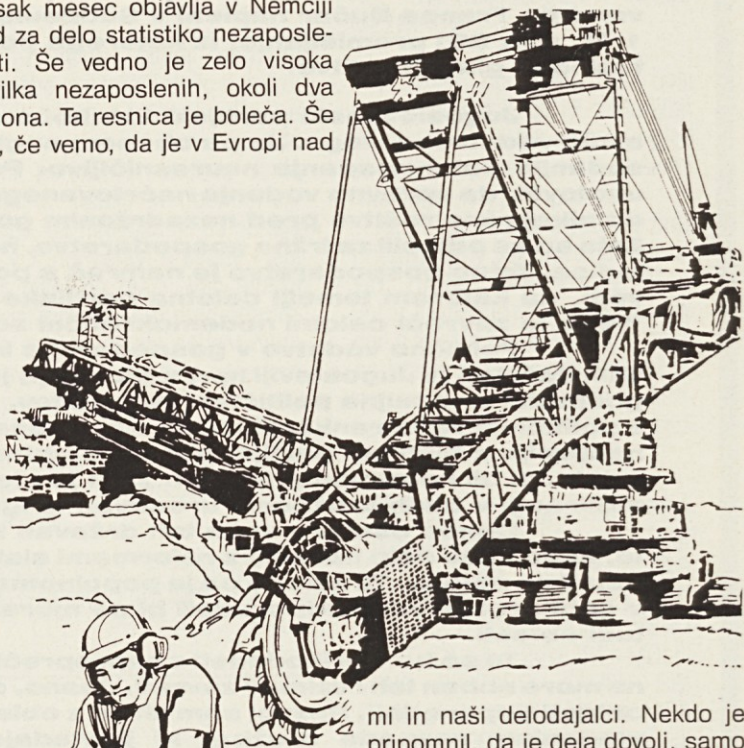
In ženica je bila res vesela. Še so pošteni delavci, si je mislila.

Žal je pogosto drugače. Računi za popravila so navadno vedno zelo visoki. Kako hitro vpliva na

naše življenje delo in odnos do njega!

Vsak mesec objavlja v Nemčiji urad za delo statistiko nezaposlenosti. Še vedno je zelo visoka številka nezaposlenih, okoli dva milijona. Ta resnica je boleča. Še bolj, če vemo, da je v Evropi nad

dvajset milijonov nezaposlenih. Delo je v resnici nekaj odločilnega v našem življenju. Je tista sila, ki oblikuje naše življenje, hkrati pa naše življenje sploh omogoča. Vedno bolj vprašljivo je, koliko moram dobiti za svoje delo. Življenje je vedno dražje, vedno več imam zahtev, vsaka nova zahteva pa seveda stane. Tako smo nenehno postavljeni pred vprašanje, kako opravljamo svoje delo in koliko naj dobimo zanj, da bomo zadovoljni

mi in naši delodajalci. Nekdo je pripomnil, da je dela dovolj, samo predrago da je postalo. A na to resnico seveda pozabljamó. Zajela nas je mrzlica, ko poskušamo dobiti čimprej vsó moderno tehnologijo, sicer si mislimo, da nismo več dovolj moderni.

Kakšno je resnično moderno gledanje na delo? Vsak dan slišimo, posebno pri nas doma, da se ne spleča delati. Kmetu se ne spleča gojiti živine, delavcu se ne spleča pošteno narediti dela v tovarni, ampak naredi samo to, kar je najbolj nujno. Ko se moderni znanstveniki sprašujejo, kako bi

lahko rešili problem velike zadolženosti, ugotavljajo, da delavec pri svojem delu pri nas doma dela samo 50%-no. Ko analizirajo še naprej, kako je v resnici, pa ugotavljajo, da v resnici delajo samo 3 ure in 45 minut na osem ur. Če bi to storilnost dvignili vsaj na 4 do 5 ur, bi se zelo hitro lahko rešili vse zadolženosti.

Doma mi je 80-letni kmet, dober znanec, rekel: „Veste, moj sin je bil prepričan, da se mu na majhni kmetiji ne spleča gojiti živine. A že po dveh letih je ugotovil, da se je zmotil. Sedaj ima več živine, kot sem jo imel jaz. Nenadoma se mu spleča. Res nima povsod milijonskih dobičkov, vendar pa od svoje-ga dohodka kar dobro živi.“

Tako nam postane delo ne samo zahteva, češ, moram imeti vse, ampak nam omogoča, da lahko bolj zavesto oblikujemo svoje življenje. Ne samo, kaj moramo dobiti, ampak da znamo z delom drugim narediti tudi veselje, ne da bi za to dobili posebno plačilo.

Naše vprašanje o delu in plačilu torej ne more biti samo iskanje dobička, ampak veliko več.

Najboljši zgled za to so naše matere. Večina je zaposlenih, zato v resnici opravljajo dvojno delo. Eno plačano v službi in drugo kot neplačana gospodinja doma. To drugo delo je veliko težje, terja od-poved in žrtev. Narejeno je iz ljubezni, zato ima neprecenljivo vrednost.

Ampak ali ni to moderno iz-koriščanje? Zakaj ni to bolje ureje-no? Morali bi stvari spremeniti. V resnici se temu izkoriščanju ne moremo odreči. V našem življenju bomo vedno navezani na neplača-no delo, na delo, ki je narejeno iz plemenite ljubezni. Po načelu, naj ne ve levica, kaj dela desnica.

Kristjani se moramo zavedati, da je naš glavni delodajavec Bog. On pa ne plačuje vsako soboto. Pusti, da si nabereмо veliko „neplačanih del“, da bo on potem zadnji dobri plačnik.

Imeti moramo pogum, da se ni-

„Spet kliče nas venčani maj!“

Spet bomo hiteli na božjo pot in veselo prepevali Mariji v čast. Kam bomo romali?

Morda na Brezje, Ptujsko goro, Višarje, Sveto goro.

Morda v Banneux, Kevelaer, Habsterdick

ali k Mariji Pomagaj v Heerlen.

S pesmijo in molitvijo hočemo pokazati Mariji, da jo ljubimo. Lepo!

Svojo ljubezen do Marije pa moremo in moramo pokazati še na drug način.

Kako?

S tem, da v vsakdanjem življenju NADALJUJEMO njeno POSLANSTVO.

Kaj je bilo poslanstvo božje Matere?

Svetu p o s r e d o v a t i Kristusa in njegov evangelij, evangelij Resnice, Pravice, Bratstva, Solidarnosti, Dobrote, Usmiljenja, Svobode, Miru in Ljubezni.

Če zares ljubimo Marijo in Jezusa,

če imamo resnično voljo biti d e j a v n i

in ne samo papirnati kristjani ob birmi, poroki in pogrebu, se bomo zares trudili

omenjene vrednote, ki so jedro Jezusovega nauka, uresničiti v življenju.

To se mora zgoditi najprej v družini.

Zato je družina, sestra in brat, naša prva BOŽJA pot.

Škof Rožman je rad ponavljal, da je družina, krščanska družina, kjer se mož in žena, starši in otroci iskreno ljubijo

ter si medsebojno pomagajo,

EDINI PREOSTALI KOŠČEK RAJA NA SVETU.

Družina je celica naroda. Od družine zavisi usoda naroda.

Življenjske važnosti je tedaj,

da v naših ognjiščih uresničimo božjo zamisel o družini,

kot jo je škof Rožman tako lepo izrazil.

Zavedamo pa se, da je v sodobnem svetu,

kjer se vse tako hitro spreminja,

kjer je življenje tako razgibano in razbito,

kjer novo hitro postane staro,

zavedamo se, da je v takih okoliščinah

težko biti vzgojitelj v družini.

Zato je nujno, da gremo v Marijino šolo,

ki nas vodi k Jezusu.

Ob uresničevanju Jezusovih evangeljskih vrednot,

ki se ne postarajo in so večno nove in mlade,

bo družina našla solidno oporo

za vestno opravljanje svojega poslanstva.

Življenje v taki družini bo postalo resnična b o ž j a pot.

Vendar je danes lažje biti vpliven profesor na univerzi kot pa uspešen vzgojitelj v družini. Družina je ogrožena in potrebuje pomoči in zaveznitva. Tak zaveznik je skupnost kristjanov, ki se imenuje župnija ali katoliška misija. Družina in župnija podpirata druga drugo in se dopolnjujeta.

Župnija ni „župnikova stvar“, je zadeva vseh kristjanov na področju. Župnik naj župnijo odgovorno vodi in uravnava, kristjani pa naj **SODELUJEJO, VSAK PO SVOJIH MOŽNOSTIH**, s ciljem, da se v skupnosti uveljavi evangeljsko načelo:

„Vsi za enega, eden za vse!“

Naše odgovorno sodelovanje v krščanski skupnosti, v župniji je naša druga **BOŽJA** pot.

Ta skupnost naj oblikuje in pošilja v življenje plemenite, bistrovidne in **OSVEŠČENE OSEBNOSTI**, ki bodo nekaj svojega časa, nekaj svojega srca in razuma posvečale s k u p n i blaginji družbe. na verskem, kulturnem, narodnem in političnem področju.

Brat moj, tudi za politične probleme se moramo Slovenci zanimati. Predolgo je med nami veljalo nesrečno načelo: „Nobene politike!“ To so nam vtepal v glavo ljudje, ki so hoteli **MISLITI** namesto nas in **VLADATI** brez nas in proti nam. Naš narod potrebuje bolj kot kdajkoli močnih političnih osebnosti.

Kot družina in župnija tako tudi javna blaginja potrebuje ljudi velike ljubezni, vztrajnosti in jasnovidnosti, kar je čudovito lepo izrazil André Gide rekoč:

„**Moja sreča je v povečanju sreče drugih.**

Za svojo srečo potrebujem srečo drugih.“

Sestre in bratje, javno delo v tem smislu ni „politikanstvo“, temveč **evangeljsko delo**, je naša tretja **BOŽJA** pot.

Družina, župnija in javno življenje so za **osveščenega kristjana** tri božje poti.

Da bomo te tri božje poti veljavno opravljali, potrebujemo veliko luči in moči.

Zato pa le pojdemo še na četrto božjo pot, v kraje, kjer je Marija na poseben način navzoča in jo prosimo, naj nam posreduje svetega Duha, da bomo uspeli plodovito opravljati svoje poslanstvo kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani.

Štiri božje poti!

„Spet kliče nas venčani maj!“

koli v svojem življenju ne zadovoljimo samo s svojim plačanim delom, ampak ohranimo odprto srce za bližnjega, ki mu z dobrimi deli lahko naredimo veliko dobrega. Osvojimo si spet tisto čudovito misel našega goriškega slavčka Gregorčiča: „Ne kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.“ Sam bi dodal: tudi tedaj, če za plačilo dobim morda več polen kot pohvale. Ne pozablajmo, da bo končni obračun pri Gospodu. „Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka“, je pel psalmist. Ob našem razmišljanju bi še „moderniziral“: „Gospod je moj glavni delodajalec, zato mi nič ne manjka, če se naslonim nanj.“

Don Kamilo

V stiku z izvorom moči

Predstavljajte si, da imate televizor ali videorekorder najnovejše izdelave — na zapuščenem otoku, kjer ni elektrike. Pa tudi doma so električni stroji neuporabni, če niso priključeni, ali če nam odklopijo tok.

Tudi poskusi, da bi na silo živeli po božji zapovedi, kadar za to nimamo moči, nas lahko spravijo v obup. Če gre za krščansko življenje, se ne sprašujemo, kje bomo dobili moč, saj je vendar Bog največji vir moči. Če ne bomo svojega življenja spravili v pove-zavo s to močjo, tedaj ne bomo prišli daleč. Moramo se priključiti.

POZOR, BOG NA DELU!

Ko je nastopil Jezus, so se na njem izpolnile vse starozavezne prerokbe o bodočem Kralju; tudi tista, da bo imel za delo na zemlji na voljo pomoč Svetega Duha. Toda, ko se je Jezus pripravljal, da zapusti svoje učence, je o Duhu začel govoriti na nov, nepričakovan način. Učil jih je, da Duh ni le sila, ampak oseba. Učence bo obiskal potem, ko se bo Jezus vrnil k Očetu. Kot človek je bil Jezus naenkrat lahko le na enem kraju. Duh pa je lahko povsod; nastanil se bo v srcu in v življenju vsakega vernika.

Jezus je govoril o Duhu kot o dejav-

„Dam jim drugo srce in novega duha v njih notranjost; odstranim kamnito srce iz njih telesa in jim dam meseno srce, da se bodo ravnali po mojih zakonih in spolnjevali moje odloke ter jih izvrševali.“ (Ezekijel 11, 19—20)

nem Bogu, o Bogu, ki deluje v svetu. Ljudem razodeva resnico. Pokaže jim, kaj je greh. Pomaga nam spoznavati Boga kot osebo. Uči nas vsega, kar je potrebno za krščansko življenje. Najbolj važno pa je, da nam daje moč, ki jo tako zelo potrebujemo za delo, ki nam ga je zaupal Jezus.

Ta moč deluje na dva načina:

Nadaljuje delo, ki ga je Jezus začel v svetu. Sveti Duh nam pomaga govoriti in delati za Jezusa sredi nevernega sveta.

To je moč za tako življenje, ki je Bogu všeč. Jezus postavlja s svojim

„Vsakokrat, ko rečemo: ‚Verujem v Svetega Duha‘, izpovemo vero v živega Boga, ki je sposoben in voljan prežeti našo osebnost, da jo spremeni.“

(J. B. Philips)

naukom tako normo, ki jo je nemogoče doseči. Toda obljubil je, da nam bo dal moč, ki je potrebna, da pričakovanja postanejo resničnost. Prav v tej točki se krščansko oznanilo loči od vseh drugih verstev in filozofij.

DOM, KI PO NJEM HREPENIM . . .

Ko človek postane kristjan, se Jezus po svojem Svetem Duhu naseli v njem, podobno kot se lastnik vseli v hišo. Vsakdo, ki si kupi hišo, začne to hišo preurejati v svoj dom. Tako ravna tudi Bog. Vse odpadke odvrže. Kar je uničenega in pokvarjenega popravi. Prostor na novo prebeli. Doda kaj novega po svojem okusu. Namesti novo pahištvo. Na koncu je tako, da prejšnji last-

biti človek

Smisel in nesmisel

Čemu živim? Tega vprašanja si ne stavi noben še tako „inteligenten“ in „izšolan“ pes, kljub vsej pasji vdanosti in bližini človeku. Tu se dogaja nekaj prepadno različnega med človekom in živaljo.

Zakaj toliko ponavljam razliko med živaljo in človekom? Preprosto zato, ker s to razliko nehoti stopi pred naše oči človekova druga razsežnost: božja bližina. Tu se ponovno razodeva njegova bitna mejnost. Komaj prekorači zgornjo mejo živalstva, že se usodno bliža spodnji del božanstva.

Ta spodnja meja božanstva je človekova hoja za smislom. Išče ga, sprašuje se za njim; saj je v jedru vprašujoče bitje, polno vprašanj, nenasitno z odgovori.

Čemu živim?

Ob tem vprašanju je že na tisoče človeških src shiralo od žeje in lakote po duhovnih izvirih.

Ob odgovoru na to vprašanje pa je tudi že nešteto ljudi rešilo svoj obstoj in našlo srečo v svojem življenju. Seveda le, če je dobilo „pozitiven“ odgovor.

Vsekakor pa je res, da človek hoče vedeti, čemu živi, da je vsakdo v hoji za smislom svojega obstoja.

Vsekakor je to dokaz, da so korenine človekovega življenja globlje kot pa korenine življenja živalce, ki se zadovolji s koščkom oglodane kosti.

Nesporno je, da mnogi naredijo samomor, kolikor ne morejo najti svojemu življenju pravega smisla.

(A. Trstenjak:
Dobro je biti človek)

družina

Nastajanje družine

Danes si tudi mlad človek vedno resneje in določneje postavlja vprašanje odločitve, kako naj sam začne življenje, iz katerega je tudi izšel — zakonsko in družinsko. Prej ali slej sreča sorodno osebo in z njo začne preverjati to svojo odločitev. Če je mladi par kolikor-toliko poučen o zahtevnosti poročenosti, ve, da je potrebno veliko pogovorov, iskanj in razčiščevanj, da vsaj nekoliko pripravljen stopi v zakon. Pri tem se najbolj živo postavlja vprašanje o odnosu do telesa drugega, do spolnosti, do ljubezensko spolnega življenja. Če o mnogočem, kar je v zvezi s poročenostjo (tu ne mislimo na telesni del tega), ne veda, tedaj ju to neznanje toliko bolj bega in navadno neodgovorno začneta s spolnim življenjem. Krščansko gledanje na zakon ne more odobravati takega načina vstopa v zakon, saj življenje kaže, kako porazno je lahko za zdrav zakon, za zakonca in za družino. Torej tudi danes narekuje odgovorno načrtovanje družine temeljno in načrtno pripravo na zakon. Najbolje se to dogaja seveda s primernimi pogovori med starši in odraščajočimi otroki. Dopolnjuje pa to pripravo delo v mladinski skupini in kasneje, neposredno pred poroko, v skupini bodočih zakonskih parov. Ne moremo kazati samo na ideale, pokazati je treba hkrati tudi na odraslega človeka vredna pota do teh velikih idealov.

Tudi doba spolne revolucije zahaja, ker so se pokazale velike hibe takega neurejenega spolnega življenja. Zato je nujno mladim jasno govoriti o krščanskih vzorih in poteh.

V. Vider: Oba eno telo

nik ne bi več prepoznal nekdanjega bivališča.

Ko se Jezus naseli v naše življenje, napravi nekaj podobnega. Ropotija, ki se je nabrala v teku let — stare ideje, ambicije in norme — vse to mora izginiti. Potem se začne ukvarjati s tistimi psihološkimi slabostmi in predsodki, ki smo se sami z njimi že sprijaznili. Spravi se nad okove smrti, v katere nas vklepajo slabe navade in grehi in se jih sami ne bi nikoli rešili.

Namesto tega pa vzbuja nove želje, nova teženja, novo voljo do življenja,

in tudi željo, da bi mu bilo naše življenje vseč zaradi dobrih del. To je v glavnem notranja sprememba. Samo po sebi je razumljivo, da se mora potem to pokazati tudi na zunaj, v dejanjih.

Krščansko življenje izvira iz Kristusa, ki živi v naši notranjosti.

„Živim, pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus.“

(Gal 2, 20)

Materina ljubezen

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

TELEX:
PARTIJA — GOLA IN RANJENA

Zgodila se je še ena „zgodovinska“, tokrat 20., seja CK ZKJ. Ure in ure sem ždel pred televizorjem in poslušal mučno žongliranje z besedami. Bil sem ena izmed tisočernih žrtev skrajno perverzne situacije: zasedal je najvišji organ stranke, ki še vedno brez pomislekov vedri in oblači, kakor se ji zljubi, v tej državi, stranke, ki ne predstavlja niti desetine od vseh volilcev.

Ne gre več le za diktaturo, temveč še bolj za nehumano in politično nesprejemljivo in nedemokratično dejstvo, da je usoda vse države in vseh državljanov odvisna od političnih igrar, karierizma in boja za oblast v partiji, kar vse zadeva navsezadnje le nekaj med seboj sprtih partijskih liderjev. Gre zlasti za to, da je bilo tokrat na glas povedano, da vodstvo ne obvladuje več situacije v državi in ne znotraj lastne organizacije, in da zavoljo tega določene sile razmišljajo o dokončnem prevzemu oblasti.

Kar dva predstavnika CK ZK v JLA sta zagrozila, da bo JLA prisiljena vzeti stvari (oblast) v svoje roke, če se bo nadaljevalo razsulo, (to je) boj za oblast v ZK in s tem v državi. Važno je, da je vojska s tem nehote priznala,

da je ZK svojo zgodovinsko vlogo odigrala. To pomeni, da nima več nikakršnega opravičila za to, da onemogoča druge, doslej zatrte politične alternative. Če bi v Jugoslaviji res prišlo do demokracije, bi morala vojska pristati tudi na izgubo statusa privilegiranega segmenta družbe. Verjetno je prav to daleč najodločilnejša ovira za uveljavitev demokracije v Jugoslaviji.

Po drugi strani pa se je partija z 20. sejo neusmiljeno moralno razgalila. ZK, tudi slovenska, je še do nedavnega vztrajno gojila samopoveličevalni mit o združbi nekakšnih nadljudi, ki niso obremenjeni z običajnimi človeškimi lastnostmi, povrh pa so se še opredelili za ideologijo, ki pomeni tako rekoč moralni in humanistični vrh in skrajni domet človeških misli in prizadevanj, nekako nadzgodovinski cilj človeštva, in si je zato tudi lastila pravico, da s svojega vzvišenega mesta ocenjuje in zavrača vse druge pobude, ideje in dejavnosti. Rezultat tega so mitizacije in apologije izpostavljenih članov in zlasti voditeljev partije ipd. Najusodnejša posledica tega pa je marsikje še vedno veljavno pravilo, po katerem mora sleherni gospodarsko, urbanistično, prosvetno ali kadrovsko odločitev požegnati partija, preden jo je mogoče začeti ujediniti.

Na 20. seji pa je tako rekoč bilo v oči dejstvo, da je celó najvišje partijsko vodstvo sestavljeno v zelo veliki meri iz ljudi, ki so moralno skrajno vprašljivi. Ne le, da so bili nekateri označeni kot omahljivci, karieristi, spletkarji in kot ljudje, ki jih zanima zgolj osebna korist, temveč so se mnogi na seji tudi tako obnašali.

Z 20. sejo se je torej partija razgalila in sama sebi ter vsem državljanom povedala, da ji gre vendarle za oblast. Ob vsem tem je izgubila nekdanji svetniški sij in demonstrirala, da gre zgolj in samo za oblast.

Bistveno je to, da se je partija ali vsaj del partije očitno odločil, da ne bo dopustil bistvenih sprememb, pa četudi bo to vodilo v še globljo krizo.

TELEX, Ljubljana, 23. feb. 89/30 in 31.

TELEX:
KRIZA CELOTNEGA SISTEMA

Še nikoli nismo bili tako blizu vzhodni Evropi kakor zdaj. Socializem je v vseh svojih sortah, ki so bile cepljene na sovjetski divjak, zabredel v tako globoko in vseobsegajočo krizo, da gre očitno za krizo celotnega sistema; vladajoče elite, ki se jim ruši svet na glavo, so se zdaj pripravljene oprijeti vsake slamice, da bi rešile same sebe, še bolj pa morda videz, da njihovih štirideset let ni bilo obdobje mračnejšava, ampak tako rekoč nujen obvoz v razvoju.

Tako je zdaj le obveljalo, da je bila tako imenovana socialistična demokracija samo „tako imenovana“; da delegatski sistem ni nadomestil neposrednih volitev; da resnica ni samo tisto, kar reče partija oziroma trenutno partijsko vodstvo; da je družbena lastnina pojem, ki je skregan z elementarnimi ekonomskimi zakonitostmi; in da je bila tako imenovana moralnopolitična neoporečnost paravan, za katerim so

S poglobljanjem ekonomske krize so bili ustvarjeni temelji politične krize (na Kosovu). Za to, da bi odvrnili pozornost ljudi od vzrokov za ta proces, je bilo potrebno usmeriti njihov socialni gnev v politične konfrontacije.

TELEX, Ljubljana, 23. mar. 89/3.

Vseslovenski učiteljski protest. Nezadovoljni s plačami so včeraj (22.) simbolčno za eno šolsko uro prekinili delo. Tej oblasti je bilo to opozorilo tako neljubo, da so se mu skušali izogniti celo s trkanjem na domoljubna čustva učiteljev, češ zdajle pa res ni pravi čas za štrajk, zdajle, ko od vsepovsod pritiskajo na Slovenijo.

TELEX, Ljubljana, 23. mar. 89/4.

V celoti vzeto je jasno, da se zdaj trudimo, da bi se prebili nazaj na magistralo zgodovinskega razvoja, predvsem zaradi lastnih zablod.

TELEX, Ljubljana, 2. mar. 89/4.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:
ALI JE ZA KOSOVO POLITIČNA REŠITEV?

„Kar so bili v zadnji vojni v Evropi Judje, to so danes v Jugoslaviji Albanci.“ Tako je govoril predsednik slovenske mladinske organizacije Školjč in si pripel na prsi rumeno zvezdo. To je bilo na velikem zborovanju v Cankarjevem domu v Ljubljani. Tam zbrani Slovenci so zahtevali, da je treba najti za Kosovo politično rešitev. Slovenija hoče „civilizirano, evropsko in federativno Jugoslavijo“, v kateri ne bodo osebnih ali ustavnih sprememb izsiljevali z grožnjami ali izrednim stanjem.

Rudarji v Trepči, ki so jih Slovenci podprli, so se srbskim spletkam uprli tako, da so se zaprli v rove cinkovega in svinčevega rudnika in Trepči pri Kosovski Mitrovici. CK ZKJ je po naročilu srbskega vodstva izključil iz svojih vrst najbolj priljubljenega albanskega politika s Kosova Vlasija, prejšnji notranji minister te pokrajine Morina, ki je bil izvoljen na Miloševićev pritisk, pa se je izkazal za navadno orodje srbskega vodstva: privolil je v Miloševićevo zahtevo, da Kosovo izgubi v veliki meri samostojnost. Rudarji so se odločili za gladovno stavko in zahtevali odstop novega partijskega šefa Morine in še dveh Srbom naklonjenih politikov. Ti so se pritisku vdali in odstopili.

Oba dogodka — odstop Morine in zborovanje v Ljubljani — sta pripeljala Jugoslavijo na rob notranjega razkola. Naslednji dan je Milošević sklical množično zborovanje pred parlament v Beogradu, h kateremu se je zbralo milijon ljudi. Na tem zborovanju ni šlo toliko za Kosovo kot za napade na Slovenijo.

V zahodnih republikah dela bele lase to, s kakšno samoumevnostjo so najvišje zvezne oblasti, predvsem državno predsedstvo s predsednikom Dizdarevičem iz Bosne, ki je obenem najvišji poveljnik vojske, postale orodje Miloševića in izvršilec njegove politike.

Dizdarevič je govoril na množičnem zborovanju v Beogradu, čeprav so ga tam celo izžvižgali, potem pa je v nočnih urah odredil na Kosovu izredno stanje in poslal tja vojsko. Naslednji dan so se začele na Kosovu aretacije, najprej Vlasija, potem pa dalje po seznamih, ki jih je pripravil Morina še kot kosovski notranji minister.

Slovenski politiki v Ljubljani pravijo, da so bile s sedanjim ravnanjem na Kosovu skoraj s kolonialnimi načini ob vojaški zaščiti izsiljene ustavne spremembe, ki jih tamkajšnje večinsko prebivalstvo očitno noče. Takšni načini, pravijo slovenski politiki, so povsem nasprotni običajem v sedanji Evropi in utegnejo imeti porazne posledice. Če ne bosta mogli Kosovo in Vojvodina preprečiti ustavnih sprememb, bo lahko v prihodnje srbsko vodstvo počelo z njima, kar se mu bo zljubilo. V Sloveniji pravijo, da je to načelni napad na pojem zveznega soglasja in da se kaj hitro utegnejo pojaviti podobni poskusi tudi na zvezni ravni.

Odkar se je postavila Slovenija po robu izrednemu stanju na Kosovu, je vodstvo v Sloveniji tarča tako ostrih napadov iz Beograda, kot doslej še nikoli, ki bi jih bilo v tonu komaj moč preseči. Slovence neprikrito obtožujejo „protijugoslovanstva“.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 17. mar. 89/7.

V Jugoslaviji ne gre sedaj več za „politično rešitev“ Kosova. 24. marca naj bi prišlo v kosovskem parlamentu do glasovanja, na katerem naj bi se moralo Kosovo v veliki meri odpovedati neodvisnosti. Glasovanje bo v času tamkajšnjega izrednega stanja, ko bodo na cestah oklopniki in v vseh važnih krajih vojska. Medtem so vse albanske voditelje, ki se tej srbski „tretji kolonizaciji“ Kosova, kot pravijo temu Albanci, upirajo, vtaknili v zapor. Aretacije se še nadaljujejo.

Slovenski in hrvaški politiki so vedno bolj zaskrbljeni ob misli, da bi ne bilo samo za Kosovo, marveč za vso Jugoslavijo usodno, če bi uvajali in vzdrževali politične rešitve proti volji večinskega naroda. To bi pomenilo konec Jugoslavije kot države enakopravnih narodov in narodnosti.

(Dalje na 13. strani)

se skrivale malverzacije ljudi iz najvišjega političnega vrha, malverzacije, ki so doslej pomedle že dva prav nedavna šefa jugoslovske partije — Kruniča in Renovico.

Zdaj nam politične elite spet poskušajo prodati hladnokrvno obtesano resnico, da je to, kar se zdaj dogaja, samo nova faza socialističnega družbenega razvoja.

Če naj se učimo na napakah iz preteklosti, potem si moramo priznati, da socializem v nobeni državi, kjer je prišel na oblast, ni mogel nadomestiti političnega pluralizma z ničimer ustrenejšim in da je samoupravljanje pri nas spodletelo kot poskus nove organizacije politične demokracije. Sindikati sploh niso branili delavskih interesov. Povsod, kjer delavci v socializmu danes štrajkajo, se morajo organizirati sami.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

RAZSTAVA UČIL IN ŠOLSKE OPREME

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v začetku aprila odprli deseto razstavo učil in šolske opreme. V štirih halah so obiskovalci lahko štiri dni gledali, kupovali in tudi preizkušali številne izdelke slovenskih izdelovalcev, med katerimi je bilo kar opazno število zasebnikov. Na razstavi je sodeloval tudi Zavod za šolstvo na Slovenskem, ki je prikazal dejavnost šolske mladine. Več kot 700 učencev srednjih in tudi osnovnih šol je v teh dneh prikazalo, kaj vse je

mogoče v šoli delati in narediti. Razstava je bila zanimiva tudi za starše, saj so mogli najti vrsto učnih pripomočkov, od didaktičnih igračk do pomožnih učil. Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je letos prvič pripravil pregled svojih dejavnosti in razstavil opremo, ki je pomembna za varnost otrok v prometu.

PRVI SLOVENSKI SEJEM ZA GRAFIČNO OBRT

Sejem, ki so ga odprli sredi aprila v Mariboru, je bil namenjen predvsem zasebnikom in manjšim grafičnim delavnicam. Na njem je sodelovalo trideset domačih in šest tujih razstavljalcev. Oglej se bil za marsikaterega obrtnika zanimiv tudi zato, ker

MALI GRAD na skalnem griču sredi Kamnika je v srednjem veku nadzoroval cesto skozi Tuhinjsko dolino.

so po končanem sejmu lahko kupili razstavljenе predmete in stroje. S tem sejmom je vodstvo mariborskega sejmišča začelo uresničevati novo poslovno smer, ki obstaja v tem, da bodo organizirali v bodoče strokovne, specializirane manjše sejme.

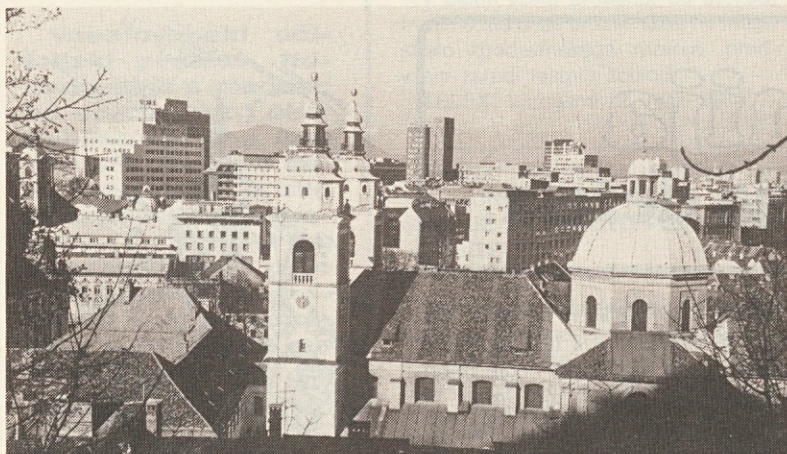
VELIKA SLOVENSKA ČEZOCEANKA

Splošna plovba Piran je za kakih 30 milijonov dolarjev kupila veliko kontejnersko ladjo Arosia, ki je v začetku aprila prvič priplula v slovensko luko. Iz Sredozemlja, tudi iz koprskega pristanišča, bo na tihooceansko obalo vozila blago v kontejnerjih, nazaj pa celulozo, les in sezonske tovore. Ladja je dolga 182 metrov, poganja pa jo Sulzerjev motor z 8700 kW. Na njej je pet skladišč in pet elektrohidravličnih dvigal, ki lahko dvigajo po 25 ton tovora.

SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV

Nekaj nad 350 domačih in tujih razstavljalcev je sodelovalo na letošnjem sejmu gradbeništva in

Zvonika LJUBLJANSKE STOLNICE sta bila pred kratkim prebarvana.

gradbenih materialov v Gornji Radgoni. Na sejmišču pomurskega sejma so bile predstavljene novosti v gradbeništvu in spremljajoči industriji. Sejem je nudil priložnost za izmenjavo mnenj in za seznanjanje z novostmi na strokovnih predavanjih. Na sejmu se je predstavilo tudi gradbeno šolstvo na Slovenskem, ki letos slavi 100-letnico obstoja.

od tu in tam

BLED

Hotelsko turistično podjetje Bled namerava še v tem letu na 650 metrov visokem hribu Straža ob južni

obali Blejskega jezera zgraditi dvosedežnico, ki bo omogočila smučanje v neposredni bližini hotelov, uporabljali pa bi jo tudi poleti. Predračunska vrednost naložbe je 2,5 milijonov DM. Dvosedežnica bo dolga 363 metrov, višinska razlika pa bo 132 metrov. Pozimi bo lahko prepeljala okoli tisoč, poleti pa 620 oseb na uro. Proga, dolga 820 in široka 40 metrov, bo primerna za smučarje začetnike, smučarsko šolo in manj zahtevne smučarje.

CELJE

Izletnik Celje je končno spet odprl dom na Celjski koči. Nekoliko ga je obnovil in se odločil za novega upravnika. To je Slobodan Milosavljevič, ki se je zlasti dobro izkazal med službovanjem v konjiškem hotelu Dravinja. Tudi za Celjsko kočjo načrtuje nekaj novosti v ponudbi. Tako naj bi med drugim prirejali piknike, kuhali nedeljska družinska kosila in vabili na priprave tiste športne klube in športnike, ki si ne morejo privoščiti dražjih. Tudi glasba oziroma ples ob koncu tedna naj bi na Celjsko kočjo pripeljala več gostov. Izletništvo bo seveda še naprej glavna poletna dejavnost, do zime pa je zdaj še daleč. Vsekakor bi takrat Celjska kočja lahko še bolj oživela — Celjanom je to še vedno in doslej tudi najcenejše smučišče.

Župna cerkev sv. Ladislava v BÉLTINCIH, veliki vasi ob cesti iz Murske Sobotne v Lendavo.

GORNJA RADGONA

Murin tozđ Moda v Gornji Radgoni spada med redke organizacije tekstilne stroke pri nas, kjer niso zaskrbljeni za uspešnost poslovanja v tem letu. Razen uspešne poslovnosti vpliva na tako ugodno stanje tudi skrb za nadaljnjo rast kakovosti izdelkov.

V tem Murinem tozđu, ki zaposluje okoli šeststo delavcev, so že lani izvozili kar 85 odstotkov svoje celotne proizvodnje, takšna pa so tudi letošnja gibanja. To potrjujejo izvozni dosežki v letošnjem prvem četrtletju, ko izvoz ni v upadanju, ampak se

giblje v mejah planinskih nalog celotnega združenja Mure. Te pa so precej večje od lani doseženih izvoznih rezultatov. Tako naj bi letos v okviru soboške Mure izvozili za več kot štirideset milijard dinarjev izdelkov. V primerjavi z lanskim letom (po cenah v decembru) to pomeni kar 290-odstotno povečanje vrednosti izvoza.

IZOLA

Izolski ribiči so dobro izkoristili prvi spomladanski mrak in z dvema paroma ladij, ki lovita s tehnologijo lebdeče povlečne mreže in dvema plavaricama, nalovili okrog 300 ton sardel, kar je zadoščalo za sprotno preskrbo ribarnic in za dopolnitev zaloga Delamarisove hladilnice za kasnejšo predelavo.

Ob naslednjem mraku se bo tem ladjam pridružilo še pet plavaric, s katerimi so doslej lovili rake. Zastavljeni načrt ulova uresničujeta tudi para ladij Neptun 1 in 2 ter Droga 1 in 2, ki okrog Palagruže, Visa in Jabuke z globinskimi mrežami lovijo belo ribom.

KRANJ

Na razstavišču Gorenjskega sejma so pripravili sejem rabljenih vozil in kmetijske mehanizacije. Zanimanje zanj je bilo verjetno veliko, saj je bilo naprodaj približno 200 avtomobilov, nekaj motornih koles in kmetijskih strojev. Sejem si je ogledalo več tisoč ljudi. Kot kaže, je organizator Gorenjski sejem z novo prireditvijo naredil dobro poslovno potezo. Direktor sejma Frank Ekar je povedal, da bo sejem rabljenih vozil in kmetijske mehanizacije odslej v Kranju vsako nedeljo. Postopoma naj bi vanj vključili tudi prodajo rabljenih čolnov, prikolic in druge opreme za tako imenovani navtični turizem.

KOČEVJE

Razvojni center Kočevja, ki posluje v sklopu kočevske komunale, je izdelal

skupaj z mariborsko Mikrodato prvi računalniško vodeni kataster podzemnih vodov pri nas. Kočevci in Mikrodato so javnosti prvič predstavili svoj dosežek na petem jugoslovanskem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov, ki so ga danes odprli v Gornji Radgoni.

Kočevci so skupaj z Mariborčani vključili v svoj kataster vodovod, kanalizacijo, ptt in električno omrežje. Zainteresiranim bodo programe prodali.

LJUBLJANA

Jutranje neurje je 5. aprila v Ljubljani in bližnji okolici naredilo nemalo škode. Nekaj po sedmi uri se je stemnilo, ulilo in močan piš je začel pometati po balkonih in dvoriščih. Najhuje je zapihalo v Mostah, kjer je ob pol osmih odkrilo 700 kvadratnih metrov strehe na Kartonažni tovarni ob Letališki ulici.

Škodo cenijo na milijardo dinarjev. V sosednji Industrijski ulici je vrglo s tečajev pet krat šest metrov velika železna vrata, ki so pri padcu poškodovala dva delavca. V bližini bencinske črpalke v Medvodah je sunek vetra podrl drevo, ki je zaprlo polovico ceste Ljubljana — Kranj. Ce-starji so ga že čez črtrt ure odstranili. Približno ob istem času je odneslo tudi pol strehe nad gostilno turističnega društva na Zbiljah. Vrglo jo je na streho sosednje hiše. Ob stanovanjski hiši št. 14 v Pirničah pa je veter podrl ostrejšo garažo. Močnejše deževje s sodro pa na posevkih in sadnem drevju ni povzročalo večje škode.

MAJŠPERK

Farno cerkev sv. Miklavža v Majšperku na obronkih Haloz so krajanji tako temeljito obnovili, da bi lahko bila za zgled marsikateremu spomeniku, ki ga je čas že dobro načel. V začetku Majšperčani niso niti slutili, da jim bo uspel tolikšen podvig. Začeli so z zbiranjem denarja za zvo-

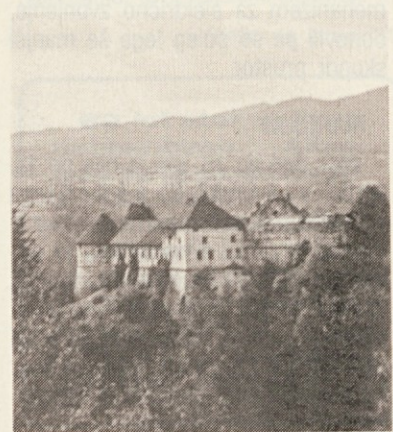

Prizor iz ŠKOFJE LOKE.

nove; edini v zvoniku je že pred leti počil, tistih dveh, ki so ju odpeljali Nemci med vojno, pa doslej še niso uspeli nadomestiti.

Pri firmi Grassmayr v Innsbrucku so naročili tri zvonove po 600, 360 in 180 kilogramov. Bolj po naključju so majšperški pevci zašli v švicarski Leibstadt in te vezi so pripeljale do

TURJAŠKI GRAD iz 16. stoletja, nekdanj last fevdalcev Turjačanov-Auerspergov, znamenitih iz časov turških vpadov.

Izreden je pogled na gore, ki z mogočnimi stenami obdajajo ledeniško dolino MARTULJEK.

sklepa, da jim bo največji zvon plačala tamkajšnja župnija, denar pa je zanj zbrala s-prostovoljnimi prispevki. Za najmanjšega pa jim je denar dala družina Strnad z Dunaja, ki ima svoje rodovniške korenine v Majšperku, nekaj tega denarja pa je ostalo še za srednji zvon. Vsi trije skupaj so stali 225 tisoč avstrijskih šilingov.

Z denarjem, ki so ga farani Majšperka že pred tem zbrali za zvonove, pa so se lotili temeljite obnove svoje cerkve. Popravili so ostrešje, celotno cerkev povsem na novo pokrili, ji dali bakrene obrobe in žlebove, pa tudi celo pročelje so obnovili, notranjost pa so tej cerkvi polepšali že pred dvema letoma. Z zbranim denarjem bodo plačali še mehanizem za električno zvonjenje, obnovili pa so poleg tega še manjši skupni prostor.

MARIBOR

Vsak dan do 18. ure je bila do 13. aprila v dvorani B mariborskega sejmišča odprta zanimiva razstava o razvoju letalstva: Pripravili so jo poveljstvo vojnega letalstva, mariborski letalski center in mestna zveza za tehnično kulturo, razstavo pa so si do zdaj ogledali že v drugih krajih države. Na ploščadi pred dvorano je razstavljen tudi vojaški helikopter.

RADENCI

V Radenski z zadovoljstvom ugotavljajo, da so kljub občutnim podražitvam zdraviliških storitev in dražji mineralni vodi še vedno zanimivi za tuje goste in kupce mineralne vode. Ugoden je tudi obisk domačih gostov, saj so zabeležili v prvem četrtletju v svojih hotelih s skupno zmogljivostjo 1400 postelj blizu petdeset tisoč prenočitev domačih gostov, kar je za devet odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju.

V tem času je bilo kar 24.630 prenočitev tujih gostov, to pa je za dobrih štirinajst odstotkov več kot lani v prvih treh mesecih. V Radenski ugotavljajo, da se delež tujih gostov iz meseca v mesec povečuje.

V letošnjih prvih treh mesecih so izvozili 2,1 milijona litrskih steklenic mineralne vode. To je za blizu deset odstotkov več kot lani v enakem obdobju. Kar za 31 odstotkov več slatine kot lani so v tem času izvozili v sosednjo Avstrijo, ki je tako postala za Radensko (poleg Italije) drugi največji tuji kupec mineralne vode.

SLOVENSKE KONJICE

V prvih dveh mesecih letos se je industrijska proizvodnja v konjiški občini povečala nad planskimi predvidevanji, kar pa je odraz predvsem zaključenih poslov tovarne Kostroj. Tudi izvoz je porastel nad planiranim obsegom, posebej pa izstopajo podatki o številu gostov v RTC Unior na Rogli. V prvih dveh mesecih letos se je v primerjavi z lanskim obdobjem povečalo število gostov kar za 70 odstotkov, število njihovih prenočitev pa za tri odstotke. Gostov je bilo torej več, vendar so bivanje omejili na krajši čas kot lani.

ŠENTJUR PRI CELJU

Nova proizvodna hala z veznim skladiščem, ki so jo aprila odprli v tozdu Elegant v Šentjurju, pomeni za

celotno delovno organizacijo Toper korak k celoviti sanaciji tovarne, je na slovesnosti dejal direktor Topra Peter Privšek. K sanaciji naj bi pripomogel tudi nakup računalniške opreme, ki jo bodo v Toprovo proizvodnjo začeli vključevati že letos. Z novo halo v Šentjurju je tozda Elegant združil proizvodnjo (prej je bila v dveh objektih) in v njej ob športni konfekciji in srajcah pričel izdelovati tudi oblačila in trikotaje. Naložba je veljala nad 1,2 milijarde dinarjev, hala s skladiščem je velika 748 kvadratnih metrov, več kot polovica novih prostorov pa je namenjena šivalnici.

VIPAVA

Konec aprila so iz Vipavske kleti britanskemu kupcu odpeljali prvih štridesetih tisoč litrov buteljčnega vina, letos pa bo kmetijski kombinat iz Vipave angleški tvrdki Direct Wines skupno prodal 140.000 litrov žlahtne primorske kapljice. Novemu poslovnemu partnerju, ki mu prodajajo vino prek beograjskega izvoznega podjetja Centrokop, so Vipavci prodali cabernet sauvignon, merlot in chardonnay, pričakujejo pa, da bodo sodelovanje v prihodnjih letih še razširili.

Lani je Vipavska klet izvozila 160.000 litrov vina, letos pa pričakujejo, da ga bodo najmanj 250.000 litrov. V zadnjih dvajsetih letih so največ vina prodali v ZR Nemčijo, v ZDA, na Japonsko, v Belgijo, Dansko in na Norveško.

ŽALEC

V začetku aprila je bila na Polzeli in v Andražu revija pevskih zborov občine Žalec. Skupaj jih je nastopilo 22, revija pa je pokazala, da je ljubiteljsko petje zelo razširjeno, ima pa tudi veliko zvestih poslušalcev. Revijo sta ocenjevala profesorja glasbe Lojze Lebič in Vid Marcen iz Celja in za medobčinsko revijo predlagala moške zборе Polzela, Braslovče, Griže in Prebold, mešani zbor Gomiljsko in ženskega iz Griž.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

Za polom je odločilno odgovoren Dizdarevič s svojo posadko. Če se Jugoslavija ni zmožna osvoboditi svojih „notranjih napadalcev“, piše *Danas*, bo propadla. Besedni pa tudi osebni napadi na slovenske in hrvaške časnikarje, ki pišejo o Kosovu, se množijo.

Slovenski politiki so proti izrednemu stanju na Kosovu pripravili mogočno demonstracijo v Cankarjevem domu v Ljubljani, malo zatem so pa slovenski poslanci v beograjskem parlamentu, obkoljenem od srbskih demonstrantov, enodušno glasovali za posebne ukrepe. Kasneje so rekli, da niso bili poučeni in da niso prav vedeli, za kaj gre. Krepi se vtis, da prihaja do pravnih in političnih manipulacij.

Glasovanja pri državnem predsedstvu o izrednem stanju na Kosovu se ni mogel udeležiti noben slovenski zastopnik. Dolanc, ki v tem zboru zastopa Slovenijo, se je vračal s pogreba japonskega cesarja, predlog, da bi glasovanje prestavili, so pa ostali člani zavrnili. Po drugi plati so slovenskemu predsedniku Stanovniku, ki bi po zakonu lahko zastopal pri glasovanju Dolanca, dostop na sejo zabranili z utemeljitvijo, da bi pravilo nadomeščanja lahko uporabili le „ob bolj dolgo trajajoči nemožnosti udeležbe“ kakšnega člana državnega predsedstva.

V zahodnih republikah označujejo dozdevni „dokument“ o načrtu albanskega upora, ki ga je v parlamentu pokazal Macedonec Mojzov kot opravičilo za posebne ukrepe na Kosovu, za dvomno pristen.

V Sloveniji je ljudi groza zaradi naraščajočega prehajanja k nasilju, ki se kaže v Miloševičevi politiki in ki se trenutno usmerja predvsem v Slovenijo. Srbska podjetja so ljudi pozvala, naj ne kupujejo slovenskega blaga in naj vzamejo svoj denar iz Ljubljanske banke. Miloševičeva žena, ki uči na beograjski univerzi marksizem, naj bi bila rekla, da „revolucije“, kot so „spremembe“, ki jih skušajo uvesti Srbi, „ni mogoče izvesti po dolgih postopkih“. Vprašanje je, kako bo jugoslovanska

vojska, ki kaže na Kosovu sedaj svojo „moč“ in s postopki „hiti“, to vlogo igra la naprej. Politiki so baje ugotovili, da naj bi bilo vojaškim poveljnikom ob vedno bolj politični vlogi, ki so sedaj na Kosovu vanjo vpeti, neprijetno, kajti vojska hoče biti jugoslovanska ustanova, ne pa srbska.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 20. mar. 89/16.

Kosovski parlament naj bi 24. marca, v času izrednega stanja in v prisotnosti „zasedbenih čet“, ki štejejo nad 15.000 mož, odločal o predlaganih spremembah srbske in kosovske ustave. Te spremembe bodo dejansko odpravile kosovsko samostojnost, posebno z določbo, da bo pri prihodnjih ustavnih spremembah v Srbiji ukinjena sleherna pravica pokrajini do ugovora.

Hrvaški in slovenski časopisi poročajo, da trenutno kliče politična policija posamezne člane kosovskega parlamenta v Prištini na pogovor. Tam jim grozi, da morajo računati z zapornim in obtožbo „kontrarevolucije“, če ne bodo 24. marca glasovali v smislu srbskih želja.

Danas poroča, da so bile aretacije na Kosovu izvršene brez vednosti zveznih oblasti, po „neposrednem kanalu“ Miloševića in kosovskega partijskega šefa Morine, ki je stavkajočim rudarjem v Trepči obljubil, da bo odstopil, sedaj pa tega noče storiti.

Albanski rudarji v nekaterih rovih v Trepči nadaljujejo s stavko, čeprav so jim zagrozili z vojaško prisilno mobilizacijo in 60 dnevi zapora. Za Albance ne velja, kot ugotavljajo v zahodnih republikah, pravica do stavke, ki je sicer v vsej Jugoslaviji priznana. Okrog 20 znanih Albancev naj bi bilo trenutno v zaporu.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 20. mar. 89/5.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:
KOSOVO PRIŠLO POD SRBSKO
NADZORSTVO

Vojaški oklopniki in policija niso bili še nikdar primerno orodje za pomirjenje neke narodne manjšine, ki se je upirala državnemu pritisku. Tudi na Kosovu, kjer so Srbi s pomočjo ustavnih

**Jugoslavija je danes v obdobju izjemno globokih občutij nezadovoljstva, saj se v njej lomijo vsi stari združevalni dejavniki in obredni simboli (komunistična ideologija, socializem, Brozova obdarjena osebnost).
TELEX, Ljubljana, 23. mar. 89/6.**

sprememb močno okrnili njihove pravice do samostojnosti, niso.

Albanci imajo na Kosovu s skoraj 90% prebivalstva večino. Najprej so proti srbskemu načrtu protestirali prek partijskih, republiških in državnih oblasti. Ko ni to nič pomagalo, s splošno stavko in z nenasilnim uporom. To je Beograd označil za „kontrarevolucijo“. V pokrajini so uvedli delno izredno stanje, jugoslovanska ljudska armada je vkorakala na Kosovo z oklopnimi enotami.

Proti temu so demonstrirali albanski mladinci, kljub temu da je bilo zbiranje prepovedano, tako da so metali kamenje, zažigali avte in skušali napadati policijske postaje. Policija je tolkla in streljala. Demonstranti so začeli s streh in okenskih lin streljati nazaj. „Oborožena vstaja“ je bila tu. Doslej je terjala 30 (radio Ljubljana je navedel 140 — op. NL) življenj in več kot sto ranjenih.

Da je prišlo tako daleč, da so zamejnili pamet s policijskimi pendreki in

(dalje na strani 31)

80 let star vpliven neimenovan Albanc se je pogovarjal s TELEXOM.

„Ali ste član ZK?“

„Nisem.“

„Zakaj niste?“

„Zato, ker je komunizem laž.“

TELEX, Ljubljana, 23. mar. 89/24.

franc saleški finžgar

prerokovana

Izbruhnila je prva svetovna vojna. V vojsko je moral tudi gospodar s Kozjega vrha Blaž Jančar, doma pa pustil ženo Franco s šestimi majhnimi otroki. Za pomoč na kmetiji je prosil Maticevega Franceta, ki je bil včasih Francin fant.

Francè je sprejel v službo hčerko cerkvenega ključarja Goloba Franco. Ta jo je bil napodil od hiše, ker je zanosila s svojim fantom Matijem, malo preden je moral ta na vojno.

Na spisku padlih v vojni, ki je prišel v vas, je bilo tudi ime Blaža Jančarja. Francè je sedaj zaprosil Franco za roko, a ona mu je zakon odbila. Kmalu zatem je Franci pisal iz ujetništva mož Blaž — izkazalo se je, da je bila v spiskih mrtvih pomota.

Golobova Francka je rodila sina Maticka. Francè je sedaj njej ponudil zakon in ona je vanj privolila.

Na binkoštno nedeljo se je nabralo v vaški krčmi polno gostov, največ moških okrog petdesetih let, mlajši so bili na fronti.

A v istem hipu je vstopil občinski sluga Petrin.

„No, Petrin! Kaj si nabija?“

Petrin je obstal sredi sobe in pretehtaval omizja, preden je prisedel.

„Berite!“ se je odrezal kratko in sedel k Maticu.

„Berite! Če bi vse brali, kar nam ti venomer nabijaš, odkar je vojna, ne vem, če bi bil krompir do binkošti v tleh.“

„Veš, Luka, kar ga ti spraviš v zemljo, ga jaz s figo potaknem po Marijinem zvonjenju.“

„Pa ga vsaj na svojo!“ se je ujaljen kajzar Luka lotil Petrina.

Petrin ga pa ni poslušal, vstal je in povedal: „Možje: Lah nam je že napovedal vojno!“

„Kanalja! Hinavec! To smo vsi vedeli! Prej naj bi ga bili nabili!“ je završalo med pivci.

„Možje!“ Petrin je povzdignil glas drugič: „Vsi gremo na nabor — do petdesetega leta.“

„Ti tudi!“ je zaklical Luka, jezen, da mu je Petrin zavrl prej besedo.

„Jaz tudi! Samo dva dni sem premlad!“

„Utaji jih! Saj tvoja mati se ni spoznala na pratiko!“

Petrin ga je sršasto pogledal, Matic ga je pa sunil: „Molči, sitneži!“

Nato je nalil Petrinu kozarec in ga vprašal: „Povej natančno, kako pravi razglas!“

„Razglas črka O pravi tako, da se črna vojska raztegne od 18. do 50. leta. Tisti dan pred svetim Telesom nam je iti na prebiranje. In še nekaj: s prebiranja pojdejo potrjeni takoj k vojakom. Nič domov, kar naprej. In vsak mora prinesiti s seboj žlizo, skledo, čevlje, nahrbtnik.“

„Petrin, ti vzemi s seboj še puško; saj imaš tisti turški pihalnik!“

„Luka, tiho!“ se je oglasilo več mož naenkrat.

„Petrin, ali je nabor samo za tiste, ki so bili kdaj že vojaki?“ je ves v skrbi tiho vprašal Matic.

Sluga pa je odgovarjal naglas: „Matic tukaj me vprašuje, ali je nabor samo za tiste, ki so bili že vojaki. Da boste vedeli: za vse! Prav za vse je nabor.“

„Bog ve, čemu jim bomo! Takile sivi izgaranci!“ so godrnjali vse križem.

„Čemu?“ se je oglasil Trpinec. „Ali ne veste, da le stari voli potegnejo iz drage? Mladina je drla v sovražnika kot nora. Mi ga pa primemo drugače. No, Lah bo tepen, kot se mu še ne sanja ne!“

Tedaj zavpije natararica, ki je stala pri oknu: „Vojaki gredo!“ in steče ven.

Vsi so planili s sedežev, kot bi bil sovražnik pred durmi, in se gnetli okrog oken. Kdor ni mogel videti, je šel ven pred hišo.

Po cesti mimo gostilne se je vila dolga vrsta voz. Kratki vozički z velikanskimi kolesi, kot jih še niso videli nikoli v teh krajih. Majhni konjci so povešali glave in drobili drug za drugim. Na voze so sedeli vozniki: nekateri napravljeni po vojaško, drugi čisto drugače. Nekateri so imeli kučme, nekateri turške kape. Ženske so štele: eden, dva — trije — dvajset, trideset — in nič ni bilo konca.

Večina voznikov se ni menila za ljudi. Gugali so z glavami, kakor so

jih potresali vozovi po trdi cesti. A eden je vendar oživel, pridržal konja in zavpil: „Rakijel!“

„Žejen je,“ so se spogledali ljudje in Matic je bil tisti, ki je planil z litrom k vozu in mu natočil.

Ko je človek pil, je prijezdil mimo vojak, ki je imel zvezde, potegnil izza škornjice junčevko in udaril pivca po roki, da se mu je od bolečine povesila, kozarec se je pa razbil. Matica je odrinil s konjem, da se je opotekel.

„Jojmenel!“ je kriknilo nekaj žensk. Vojak pa, ki je bil na konju, je kričal nerazumljive besede in jezdil dalje.

Tedaj zavpije natarikarica: „Vojaki gredo!“ in steče ven.

Vsi so planili s sedežev, kot bi bil sovražnik pred durmi, in se gnetli okrog oken. Kdor ni mogel videti, je šel ven pred hišo.

Po cesti mimo gostilne se je vila dolga vrsta voz.

Ženske so štele: eden, dva — trije — dvajset, trideset — in nič ni bilo konca.

Voz za vozom — še enkrat toliko, kot jih je že bilo — je drdral mimo ljudi, ki so kot okameneli stali in molčali.

Ko je zagnil zadnji voz oblak prahu, so se ljudje spogledali. Oči so iskale in vpraševale.

In kajzar Luka je spregovoril: „Matic, ko bi bil jaz tak hrust, kot si ti, jaz bi ga bil s konja prekucnil, tistega napuhnjenega dedca!“

Ženske so se zasmejale.

„Pssst!“ je dvignil prst Petrin. „Luka, ti si vinjen in ne veš, kaj govoriš, ko nisi bil vojak. To je disciplina. Kaj misliš, da je pri vojakih tako kot v Kozjem brdu? Le zapomni si, da jo bo ta trenar še skupil!“

„Kako?“ je vprašal Matic ves plašen.

„Drugi bodo večerjali, ta bo pa privezan.“

Okrog Petrina se je nabirala gruča.

„Privezan, privezan, kaj se pravi privezan? Saj ni tele!“ se je spet vtičkal Luka.

Petrin je pograbil malega Luka, zasukal mu roke na hrbet in jih začel navijati kvišku.

Luka je klel, ljudje so se tolkli ob kolena.

„Vidiš, takole bo privezan!“ ga je spustil Petrin. „Može, to je taka kazen, da ne more človek ne živeti ne umreti. Zakaj takemu se duša obrne narobe.“

„Norec, kako narobe?“ je iztegal in si ravnal roke Luka.

„Narobe; to se pravi, glava pade v noge in noge stopijo v glavo. Boga hvali, Luka, da si taka pokveka!“

„Pojdimo pit!“ je silil Matic, ki je še vedno držal liter v rokah in mu je bilo hipoma vse to strašno neprijetno.

Ženske so se porazdelile v gruče pred hišami, nekaj ljudi se je porazkropilo proti domu, večina se je pa vrnila v krčmo.

Spočetka je bila nenavadna tiho-ta. Ta ali oni je potrkal s prazno steklenico ob mizo in klical pijače.

Prvi se je oglasil Klander: „Le dajmo ga, jaz vem, da ne bom nosil žlice na nabor!“

„Zakaj ne?“

„Ko pa pridem nazaj!“

Risbe na straneh 15 do 17 je narisal slikar Lojze Perko.

„Ti! Če takega izpuste, koga naj potrdijo?“

„Ha, ha! Počen sem!“ je izustil Klander bahato.

Ljudje so se spogledali in zavist jim je šinila prek lic.

„No, Matic, le potiplji pas, ki me žuli že petnajst let. Danes pa pravim: Bodi zahvaljen, Bog, da me!“ Klander je dvignil kozarec in izpil do dna.

„Jaz imam kratki pogled! Primojstokrat, da ne razločim na deset korakov sovražnika od našega,“ je začel Golej.

„Jaz sem bil trikrat zvržen, ker sem predebelih žil,“ je dokazoval Brumen in potegnil hlačnico, kot bi hotel takoj vsem pokazati nabrekle, plave vijuge na mečih.

In šlo je dalje od mize do mize in vsak je bil vesel, če je imel napako; že misel, da jo utegne imeti, mu je bila v tolažbo.

Edini, ki ni zinil, je bil Matic. Hitro je pil, predse gledal in samo po strani prisluškal ter nazadnje prvi izginil iz krčme.

„Je že ven. Potrjen bom in ubit bom!“

Samo ta edina misel je šla z njim po strmini proti domu. In ko je prišel do laza, kjer ja takrat ležal in očakoval Franco, ki je spremila Blaža ob prvi mobilizaciji na koldvor, se je ustavil, naslonil na krivo bukev, živo se spomnil svojih te-

danjih misli in dejal naglas: „Bog ve, čemu človek včasih sam sebi laže!“ In še enkrat se je zasmel, z glasom, ki je bil samemu Maticu tako tuj, da se ga je ustrašil in je naglo odšel.

Blizu doma se je ustavil za leščevjem in pogledal pod oreh na tratino. Francka je bila tam, mali Matiček je poskušal zastaviti noge na njeno naročje, ob njej je sedela Jančarica, otroci so se igrali na travi.

„Takole je: ko sem začel živeti, pa mi pokažejo smrt.“

Streslo ga je in presunilo, da se mu ni dalo z mesta. Lomil je leskove mladike in jih trl med prsti, oči so bile kakor pribite na Francko in otroka, na tega in na tistega še bolj, ki ga še ni bilo, a so vendar že božale njegove misli.

Počasi je izpustil strto mladje izmed prstov, roka je sama poiskala tobak in ogenj. Potegnil je razburjen, da so mu oblaki dima zakrili oči.

Nato je stopil proti orehu.

Prvi ga je zagledal Jančarjev Janezek in zaklical: „Tlic, tlic — Matic!“

Obe ženi sta se naglo ozrli in prva je spregovorila Jančarica:

„Dolg nauk je bil danes.“

Matic se je sklonil k otroku in ga podražil s prstom: „Buc, buc, buc.“

Matiček se mu je smejal in mahal z ročicami, mama ga je pa hvalila: „Glej, ate, kako že stojiva!“

Francka je medtem opazovala moža. Nenavadno je bil rdeč v lice, oči so mu bile nekam zbegane in

po vinu je zadišal. Nekaj neznane-ga, grenkega ji je stisnilo srce — prvič, odkar je bila žena.

Matic je legel poleg Francke na travo.

„Vojake smo gledali.“

„Kakšne?“ sta obe naglo vprašali.

„Sedaj gremo vsi nad Laha — do petdesetega leta,“ je rekel France.

„Kriste, France, ne laži!“ se je ustrašila Francka.

„Je že nabito.“

„Nad Laha so šli.“

„Nad Laha?“

„Nam je že napovedal vojno.“

„Marija, če sem pridejo!“ je vzkliknila Jančarica.

„U, saj se bomo branili!“ je miril Matic in vzel Matička v naročje.

„Mil!“ je povzela žena. „S čim?“

„S puško! Sedaj gremo namreč vsi nadenj — do petdesetega leta.“

„Kriste, France, ne laži!“

„Je že nabito. Tisti dan pred svetim Telesom je za nas nabor.“

Francki so se pri tej priči ulile solze, Matic se je obrnil proč in začel ujčkati otroka ter mu peti: „Dirja-dirja konja...“

Vsa vas je že spala. France in Francka pa sta sedela na klopi pred hišo in se držala za roke. Iz doline so se čuli žvižgi vlakov. Kakor pred letom so hropeli težki stroji po napeti progi, iz vagonov je zadonel tu in tam vrisk in se je oglasilo petje.

Vsega ljudstva se je lotila omam-na mrzlica.

In pridrvel je kolesar k županu: „Konje!“ je kriknil.

Izpred naloženih voz so jih izpregli in jih dali.

In prišlo je povelje: Vsi moški, ki ne greste na nabor — vsi na Krn!

In so šli. Seno je čakalo kosca in ga ni bilo.

In prišel je dan pred svetim Telesom. Noben mlaj se ni dvignil, otroci in ženske so zatikali veje ob cestah in se ozirali za možmi, ki so šli tihi, kot da gredo na svetega Boštjana semenj v mesto.

Ko je pa odzvonilo poldne, je pripodil Klander spenjenega konja iz mesta ter oznanil: „Vsi so potrjeni. Nesite, žene, za njimi žlice, skodelice, klobase! Nocoj gredo!“

Tedaj se je pa dvignil jok, ženske so tekle s culami po poti, Klander je zapregel vnovič, naložil na voz ljudi, kar se je dalo, in gonil.

Na trgu v mestu je bil hrušč. Gospodarji, ki še niso bili nikoli pijani, so se opotekali, jokajoče žene so jih spremljale proti kolodvoru.

Tjakaj je pristopila poslednja tudi Francka.

Matic je stal bled kot kip. Zaslutilo jo je srce, preden so jo zagledale oči.

Pirila se je do njega skozi gnečo. Oblita od potnih srag in vsa objokana je stopila k njemu. Toliko da mu je izročila sveženj, da mu je segla v roko.

Potem je samo v megli še videla, da ga je nekdo sunil proti vagonu. Francki se je zmeglilo pred očmi, da se je morala nasloniti na Jančarico, ki jo je bila spremlila.

Vlak je odpeljal, vsa prevzeta od bolečine ni vedela kdaj in ni videla Matica, ki se je še enkrat poslavljaval od nje skoz okno odhajajočega vlaka...

(konec)

ivan cankar

na klancu

roman

I ZA VOZOM

Francka ni zaspala dolgo v noč. Vse je bilo že tiho, nič se ni zgenilo v temi in skoro jo je bilo strah.

Samo poredkoma je segel rezek glas iz noči — zaukal je fant na vasi, zapel je pesem, šel je zmerom dalje po klancu navzdol in pesem je umolknila, potopila se je v noč.

Zalajal je pes pri štacunarju — začul je bil bogvekaj, šuštenje kostanja v bližini, praskanje miši v prodajalnici, fantovo pesem iz daljave, in vzdignil je glavo ter zavil z zategnjenim, cvilečim glasom, zacvilil še enkrat že v polspanju in legel na plahto in zadremal . . .

Odeta je bila Francka samo z rjuho, pa ji je bilo vroče in pot ji je tekel od čela dol po licih in je močil blazino.

V sobi je bilo temà in ozračje je bilo težko in vroče; zdelo se ji je, da bi se shladilo, če bi odgrnila zeleno zagrinjalo pred oknom in bi zasijala mehka svetloba ponočnega neba.

Iz teme je prihajalo enakomerno, trudno sopenje matere in sestre, ki sta spali na postelji, in tiktakanje velike stenske ure se je časih hipoma oglasilo, udušilo z brenčečim zvokom vse druge glasove ter se nato zopet izgubilo, kakor da bi se bila ura ustavila.

Zadremala je že skoro, a zgodilo se ji je, kakor da bi polagoma drsela navzdol, kakor da bi se skrinja nagibala, nagibala . . ., in prestrašila se je in se je prebudila.

Roman Na klancu je umetniško najlepše Cankarjevo pripovedno delo, spomenik pisateljevi materi (siromašnemu dekletu, služkinji, ženi in trpeči materi), s podobami silnega hrepenenja po lepšem življenju. Stoji iz manjših pripovednih enot, ki jih povezuje neznatno dogajanje. Beseda in slog sta slovesna.

Cankar sam je zapisal o romanu: „To je spomenik moji materi — in takega spomenika še ni imela kmalu človeška mati. Postavil sem ga z veliko ljubeznijo.“

Materina pretresljiva podoba je edinstvena v našem slovstvu. Ves roman je prežet s spoznanjem, da nesrečno življenje njegove matere ni bilo nekaj izjemnega, temveč da tako trpe premnoge žene, ki se morajo žrtvovati za otroke in družino, bodisi na vrhniškem „klancu“, bodisi kjerkoli na svetu.

Prihajale so ji na misel vesele in čudne reči, motalo se je okoli skrinje vse polno lepih spominov in vse polno lepega pričakovanja — kakor živi obrazi, smehljajoči, ljudje prijazni in nedeljsko oblečeni.

Poslušala je, kako sta sopli naporeno mati in sestra, in nekaj ji je zatrepetalo v srcu, čutila je, da ljubi premalo mater in sestro in da je to greh. Spali sta mirno, lepo božje spanje, oči zatisnjene, ustnice malo odprte, lica vroča — in ko bi bila luč, bi Francka vstala in bi stopila po prstih k postelji in bi se sklonila nad njima in solze bi ji prišle v oči.

Solze so ji prišle v oči in zavzdihnila je globoko . . .

Časih, kadar jo je mati tepla in kadar je zakričala nad njo, ker je bila trudna in je sedla na skrinjo, bi zavpila in zajokala od žalosti. Udarila bi sestro, ker je bila rdeča in sita in je posedala ves dan in je tožila Francko pri materi. Udarila bi jo in bi jo pahnila, da bi se zedela z glavo ob prag . . .

A zdaj, v tej tihi noči, bi vstala in bi stopila k postelji in bi prosila odpuščanja mater in sestro. Ljubeznive in vesele besede, izrečene bogvekaj, so ji prišle na misel. Materin obraz, ves prijazen in mehak, kakor je bil bogvekaj, je stopil zdaj prednjo in Francki se je srce stisnilo od ljubezni.

Drugače je zvečer jokala na tihem in je zaspala v ihtenju. Posebno v nedeljo, ker jo je bilo sram, da je imela staro obleko, narejeno iz materinega krila, zamazano, zakrpano, tako da so se ji smejali.

Šla je k zgodnji maši, hitro je hodila, s povešeno glavo, v roki velik molitvenik, ki je bil tudi že ves obdrnjen.

Mati in Nežka pa sta šli dopoldne k veliki maši na Breg, v lepo farno cerkev uro daleč od vasi. In Nežka je imela rdečerožasto krilo in novo ruto na glavi in v roki molitvenik z belimi koščnimi platnicami. Molitvenik je bil Franckin, dobila ga je bila od gospoda, ker je znala moliti, a Nežka ga je jemala k maši.

Nežka je bila majhna in debela in rdeča in je zmerom jokala, in mati ji je dajala sladkih reči; poznalo se ji je okoli ustnic, kadar je prišla opoldne od maše, ko je bila Francka že vsa trudna in zamazana od pospravljanja in od kuhe.

In še tiste stare obleke ni smela imeti ves dan; precej se je preoblekla, ko je prišla od maše, in je hodila raztrgana okoli; Nežka pa je posedala gosposko v rdečerožastem krilu in je šla lahko na cesto, na vas k sosedom; če je rekla mati: „Preobleci se no, Nežka!“, se še zmenila ni, in če je Francka nato zaklicala: „Kaj pa so rekli mati?“, se je materi zamerilo: „Kdo pa je tebe kaj prašal?“

Tako je bilo življenje žalostno, in če se je Francka jokala, ni rekla mati: „Nikar ne jokaj, Francka!“ — Francka bi se takoj zasmejala — temveč jezno je pogledala in je zavpila, da se je Francka stresla: „Zakaj pa se smeriš? Poglej, no, ihto!“

Hipoma se je domislila tistega dne, ko je jokala do pozne noči, tako da so jo oči bolele in da jo je rezalo v grlu.

Mati je bila prišla s poti, ves dan je bila zdoma. In nedelja je bila, lepo je bilo zunaj, še malo svetlo — prijazno večerno sonce se sijalo tam daleč na hribu — in Francka in Nežka sta sedeli pred hišo in sta čakali mater.

Mati je prišla, culo je nosila pod pazduho, čevlji so bili vsi oprášeni. Dela je culo na mizo in miza je bila precej vsa bela in nedeljska. Francka in Nežka sta gledali,

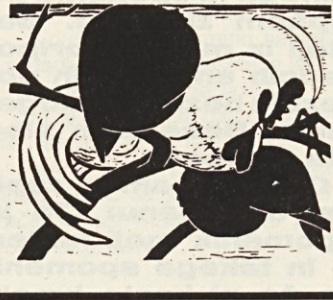

Francki je utripalo srce; šla je v kuhinjo, da bi prinesla večerjo, in rene so ji padale iz rok, ko je napravljala.

Mati je bila odvezala culo — na mizi je ležala svetla rdeča židana ruta in Francki so se vsesale vanjo nemirne in poželjive oči.

„Na, Nežka!“ In mati je dala Nežki židano ruto, svetlordečo židano ruto, ki je šumela, če jo je človek vzel v roko, in ki je bila tako gladka in težka.

„Na, Francka, to je pa tvoje!“ In Francki je dala mati zelen barhantast predpasnik, ki je bil tak, kakor jih imajo v delavnici vsi ljudje na svetu. Francko je stisnilo v grlu in roke so se ji tresle, ko je nesla skledo na mizo.

Kakor da se je hipoma zasvetilo, kakor da se je veselo zasmejala v bližini, prav ob njeni postelji.

Tudi piškotov je mati prinesla in, ko je hotela Francka zagrizniti, jo je nenadoma zabolelo v prsih in po vsem telesu in se je stresla in je zajokala naglas in je jokala do pozne noči.

Domislila se je tistega dne in že se je bolečina polagoma dvigala iz prsi in glas, pol dolg vzdih in pol ihtenje, se je že skoro vil iz grla.

A kakor da se je hipoma zasvetilo, kakor da se je veselo zasmejala v bližini, prav ob njeni postelji, ter jo pogladilo po licih s prijazno roko. Vse prelepo pričakovanje čisto novega življenja, velike neznanne sreče se je vrnilo v njeno srce, in solze, ki so jo bile komaj zaskеле v očeh, so se pomešale s sladkimi solzami hvaležnosti in upanja.

Zavzdihnila je, obrnila se je v postelji ter se odela do ust, da bi mislila prijetno o lepoti prihodnjega dne, ki je bil že tako blizu — morda še samo šest ur, šest ali sedem, in če zatisne oči in zaspi, bodo minile te ure, kakor da bi trenil; zbudila se bo in sonce bo sijalo in sedla bo gosposko na voz in — hi-i! — po široki beli cesti, mimo hiš, mimo travnikov . . . hi-i! . . . in hiše lete mimo, ljudje stoje na pragu . . . že zvone tam od daleč zvonovi . . . že se dobro sliši tisti veliki zvon, ki buči, kakor da bi grmelo za gorami . . . hi-i! . . . po klancu navzgor, na romarsko Goro . . . mimo romaric in romarjev, ki imajo vse zaprašene nedeljske obleke in pojo z žalostnim glasom . . . in tam na Gori . . . tam velika cerkev, trikrat večja kot farna cerkev sv. Pavla na Bregu . . . tam beli šotori . . . tam same medene reči, sam pšenični kruh, same potice . . . in rdeči trakovi . . . tam židane rute, svetlordeče židane rute . . . hi-i! . . .

Francka je zaspala in v spanju je časih zaihtela, časih se je zasmejala. V sanjah se je smejala veselo in glasno, a v zadehli sobi, v mirni noči je bil njen smeh podoben stokanju bolnega človeka. Njeno telo, suho telesce je bilo skrčeno, da so bila kolena čisto blizu obraza . . .

Prišel je bil zvečer mimo hiše sed sed Kovač, kmet, ki je imel hišo in voz in konje, in ko je tako govoril z materjo, je dejal: „Saj se lahko pelje z nami; deset nas bo, pa se lahko še en otrok obesi na voz.“

Risbe na straneh 18 in 19 je narisal nemški slikar Wener Berg, ki si je izbral za svojo novo domovino koroško Podjuno.

To je bilo na binkoštno nedelje večer, in v ponedeljek, na praznik, so romali ljudje trumoma na Goro. Veliki kmečki vozovi, natlačeno polni, so drdrali navsezgodaj, ko se je komaj danilo, po vasi navzdol.

Francka še ni bila nikoli na Gori, a letos se je napravljala. Vse leto je mislila na to čudovito pot: tukaj je bilo vse umazano in temno in žalosti polno. Gora pa se je svetila tam v nebeški lepoti.

Nove obleke ni imela za binkošti. Tisto lansko je popravila in očedila, tako da je bila skoro lepa, posebnost od daleč.

In mislila je, da pojde peš — če bi bila Gora na onem koncu sveta, bi se Francka napravila navsezgodaj ter bi romala. No, zdaj je prišel Kovač tako mimo in je rekel, kakor da bi nič ne bilo: „Saj se obesi lahko na voz!“ In Kovač je imel lep voz in lepe konje — drdralo je po cesti, švignilo mimo in izginilo, komaj da so se čuli veseli glasovi z voza . . .

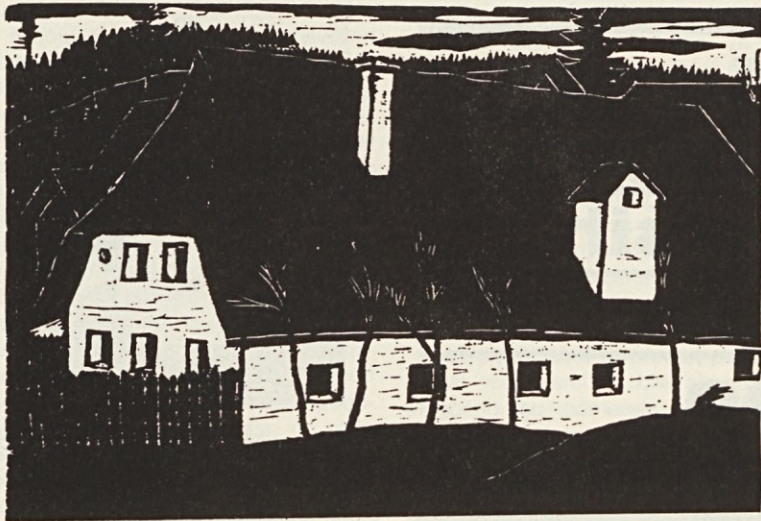
Vse bo švigalo mimo kakor v sanjah, vas, kozolci za vasjo, dolge lehe — in potem nov svet, novo življenje, romarska Gora in svetlo sonce in velika maša . . .

Odprla je oči, zravnala se zaspalo, a hipoma se je domislila in je skočila s postelje.

Mati je bila odgrnila okno in v izbo je sijala medla svetloba. Na vzhodu se je belilo. Sonce še ni vzhlo, a mlečna belina je žoltela in robovi dolgih ozkih oblakov so se zlatili. Vas pa je bila še vsa v senci, dasi je ležala precej visoko na obronku nizkega holma, ki se je dvigal iz doline. Hribovje na vzhodni strani doline je bilo višje in tako se je svetilo komaj jabolko na zvoniku podružnice.

Na vasi je bilo že vse živo. Ljudje so hodili mimo po grapavem, razvoženem klanecu, časih trumoma, moški in ženske, vsi nedeljsko oblečeni, veseli in glasni. Tudi posamez so prihajali mimo, celó stare ženice, ki so hodile z drobnimi urnimi koraki kakor kokoši. Skoro vsi so nosili s sabo majhne cule, navadno na palici prek rame, tako da so bingljale na hrbtu.

Francka je slišala vesele glasove s ceste, težke korake in hreščanje kamenja na klanecu. Že je ropotal od daleč prvi voz in Francka se je

zdrznila in je pogledala iz hiše, še nepočesana in bosa. Voz ni bil Kovačev.

Mati je kuhala zajtrk sama. Stopala je po kuhinji v umazanem spodnjem krilu, predevala lonce in godrnjala. Naposled je mleko prekipelo, ko je bila stopila na prag, da bi pogledala po klanecu dol. Mati je bila vsa jezna in je govorila takó naglas, da se je Nežka v hiši prebudila in je začela jokati kakor vsako jutro.

Francka je hitela v kuhinjo, da bi videla, kaj se je pripetilo, nató je šla v hišo, da bi tolažila Nežko, a Nežka je jokala še bolj, ko je videla, da se napravlja Francka na božjo pot.

Nebo se je že rdečilo, zmerom višje je segala jutranja svetloba, sončni žarki so se že igrali na strehi županove hiše.

Francka je bila vsa nemirna, srce ji je utripalo od sreče in obenem od strahu, da bi zamudila voz. Obuvala se je in zavezovala je čizme tako dolgo kakor nikoli, ker je hitela in se trakovi niso hoteli vbadati. Lica so ji gorela in dihala je hitro.

Tudi Nežka se je polagoma vzdignila v postelji. Sedela je v sami srajci in je ihtela še zmerom. Od potú, ki ji je bil lil ponoči po obrazu, so se ji lica svetila in iz oči je kanila časih debela solza. Brisala se je z roko po obrazu in je zmerjala Francko.

Mati je prinesla na mizo tri majhne sajaste lonce. Zadišalo je iz kuhinje po prekipelem mleku, ki se je bilo razlilo po ognjišču, in ta duh se je mešal prijetno z duhom še vrele kave.

Mati je nalivala v velike sklenice; Sebi je nalila kave iz posebnega lonca, sedla je na skrinjo ter drobila bel kruh v sklenico, ki jo je tiščala med kolena. Kadar je nesla žlico v usta, je pogledala na Francko.

Nežka je zajtrkavala v postelji in si je polila s kavo ves obraz.

„Če misliš, pojdi!“ je rekla mati, ko je Francka hitela, da bi popila vročo kavo.

Francka je bila vsa nemirna, srce ji je utripalo od sreče in obenem od strahu, da bi zamudila voz.

bo še

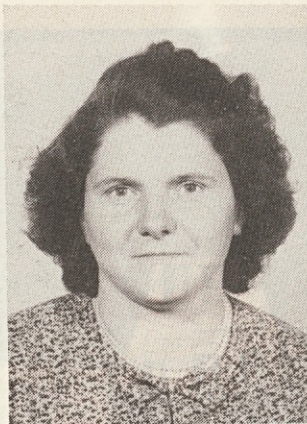
iz življenja naših far po Evropi

anglija

Letošnje „veliko tridnevje“ se nam je še posebej vtisnilo v spomin. Na veliki četrtek zvečer je župnik g. Stane vodil *slovesno koncelebracijo* (somaševanje) v spomin Jezusove zadnje večerje. Udeležili so se je vsi takrat pri nas stanujoči gostje ter še nekaj naših londonskih rojakov. Pesem Zapoved, glejte, ta je moja je dala večeru in liturgiji svojstveno lepoto, nam vsem pa poklonila enkratno doživetje.

Obredov velikega petka smo se udeleževali po različnih cerkvah širom po Londonu. Za ene je še vedno najbolj privlačna katoliška katedrala v Westminsteru. Letos je obrede vodil kardinal B. Hume. Petje pasijona (Kristusovega trpljenja) je bilo zares dovršeno. Ni čudno, da so nekateri ljudje prišli v stolnico samo zaradi tega.

Prav lepo doživetje pa je bila za nas velika sobota. V kuhinji je bilo vseskozi nadvse živahno. Kar nekaj deklet se je odločilo za barvanje velikonočnih pirhov. Prišle so celo tiste, ki ne stanujejo

Že v prejšnji številki Naše luči smo poročali, da smo se 24. februarja poslovili od gospe Marije Žbogarjeve. Sedaj objavljamo še njeno fotografijo. Rojena je bila 8. septembra leta 1926. S svojim možem Stanetom je preživela 34 let. Naj se sedaj v Bogu raduje velike noči . . .

v našem Domu, pripravile pirhe in jih ponesle v angleške družine, kjer sicer živijo. Zares lepo pričevanje, ki gotovo pomeni daleč več kot le goli običaj . . .

Ob 3. uri popoldne je bil v kapeli našega Doma slovesen *blagoslov velikonočnih jedil*. Ves oltar in prostor pred njim je bil obdan s prelepimi košaricami, pokritimi z domače vezeni mi prtički, pa tudi pravih „cekarjev“ ni manjkalo. Radovednost je bila velika . . . Kaj neki se skriva pod temi prtički, smo se spraševali. Ko je g. Stane opravil blagoslovno molitev nad kruhom, potico, mesom, pirhi, hrenom . . . nam je postalo jasno, s čim se bodo ljudje gostili na sam velikonočni praznik . . .

Takoj po blagoslovu jedil pa je naš župnik odhitel proti Bedfordu. *Obhajanje velikonočne vigilije* je bilo nadvse slovesno. Slavje luči, peta hvalnica Veseli se, branje beril ter krstno bogoslužje je bilo za tamkajšnje ljudi nekaj povsem novega. Več let niso slišali kaj takega. Rekli so: „Te obrede smo nazadnje imeli takrat, ko je med nami še bil msgr. Kunstelj!“

Oba duhovnika sva prenočila v Bedfordu, nato pa se sorazmerno zgodaj

podala na pot v Rochdale, kjer naju je pričakalo kar preko 70 naših rojakov. Tukaj, kakor tudi prejšnji dan, sva bila na voljo za sveto spoved. Mnogi naši ljudje namreč še najraje opravijo velikonočno spoved pri slovenskem duhovniku.

Kapelo sester palatink je pri tej sveti maši napolnil glas tamkajšnjega pevskega zbora; čutiti je bilo, da ALELUJA še ne bo kmalu „pojenjala“. Bog daj, da bi se to še dolgo ohranilo!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Velikonočne praznike smo lepo preživeli. Vstajensko bogoslužje smo imeli v uršulinski cerkvi. Ogenj in velikonočno svečo je misijonal blagoslovil v zakristiji. Potem smo se zvrstili v sprevod in v cerkvi nadaljevali obredno bogoslužje. Po slavi je zadonela aleluja in velikonočne pesmi, mogočne, polne veselja zaradi Jezusove zmage nad smrtjo. Praznično mašo smo imeli spet pri karmeličankah. Kljub temu, da so mnogi odšli domov, je bilo bogoslužje dobro obiskano:

Po maši smo imeli v našem Centru velikonočni zajtrk. Seveda je misijonal jedila najprej blagoslovil. Agapa je pravzaprav mišljena kot zahvala pevcem, ki s petjem oblikujejo naše bogoslužje. Dve uri smo preživeli skupaj v lepem razpoloženju. Seveda smo tudi v dvorani zapeli nekaj velikonočnih in narodnih pesmi.

Med velikonočnim bogoslužjem je bila v mestni župni cerkvi v Linzu *krščena mala* Ana Traunmüller. Mati Sonja, roj. Lesjak, je Slovenka in sestra našega ministranta g. Jožka Lesjaka. Vsi Lesjaki so ponoči pri nas manjkali. Namesto Jožka je pri nas pomagal Janez Zorè. Svojo službo je kar dobro opravil.

Na tiho nedeljo smo praznovali rojstni dan vseh „rib“ skupaj: ga. Zore, ga. Sadl, ga. Grandovec, ga. Tkalec, Daniel Stiller in Kristijan Skala. Pripravile so nam okusno kosilo, spekle peciva in še vso pijačo so nam plačale. Veliko

smo prepevali to nedeljo. Seveda smo vsem želeli še mnogo let in jim zapeli zdravico.

Na prvo aprilsko nedeljo smo po maši obhajali *misijonalov rojstni dan in god*. To pot je moral za hrano in pijačo poskrbeti župnik. Ga. Duhanič je imela v kuhinji polno dela. Duhaničevi so tudi od doma pripeljali dobro bizeljsko kapljico, ki je vsem šla v slast. Zlatko je igral na harmoniko in spremljal naše pevce. Vsi smo se napeli, da smo še naslednji dan čutili to v grlih.

Na tretjo velikonočno nedeljo smo pa obhajali *rojstni dan* ge. Anite Lesjak. Njen mož je plačal vso pijačo. Ludvik Sadl ml. je imel s seboj kitaro. Ko so se ljudje malo podprli, so ob spremljanju na kitaro prepeli pesmi še in še.

V mesecu maju bomo imeli po maši vsako nedeljo in praznik šmarnice s petimi litanijami Matere božje. Misijonal upa, da bodo verniki radi prišli počastit Marijo.

SALZBURŠKA

SALZBURŠKA — Mašo smo imeli na cvetno nedeljo. Najprej je bil blagoslov zelenja. Zaradi poročila o Jezusovem trpljenju, ki je dolgo, je bil nagovor kratek. Udeležba je bila kar dobra. Tudi to pot so prednjačili verniki iz Freilassinga.

Po maši smo se poleg cerkve malo pogovorili. Tam smo tudi slučajno zve-

deli za smrt slovenskega duhovnika Leopolda Puharja, rojenega leta 1911 v Kranju. V duhovnika je bil posvečen leta 1936 v Ljubljani in bil potem kaplan v Loškem Potoku. Ko so med vojno komunisti ubili župnika, je pribežal v Ljubljano in od tam leta 1945 prišel na Koroško, kjer je po raznih župnijah deloval kot kaplan, pa se potem preselil v solnograško nadškofijo in bil župnik v Landlu na Tirolskem, nato pa v Gerlosu. Zaradi obolevosti je pred dvema leti stopil v pokoj in prišel v zavod, kjer imamo mi slovensko mašo. Le nihče od nas solnograških Slovencev ni za to vedel. Ena od žena je med pogovorom prinesla spominsko podobico in vprašala misijonala, če ni to Slovenec. Sestra zakristanka nam je povedala, da je bil dve leti pri njih. Pokopan je bil v torek pred cvetno nedeljo. Naj v miru počiva!

TENNECK — Po mnogih letih smo v Tennecku spet doživeli mašo, ki je bila v začetku kar precej pogostna, namreč mašo s krstom. Na drugo velikonočno nedeljo je med mašo *prejela krst* mala Nadine-Nathalie Ružički. Nadine je bila rojena v septembru v Halleinu materi Sabini, po poklicu trgovski pomočnici. Za botra sta bila stric David in ga. Raab, roj. Polegek. Po maši smo se tudi slikali in če je slika uspela, jo bomo objavili v prihodnji številki Naše luči. 17. vernikov nas je bilo v cerkvi.

PREDARLSKA

Velikonočno srečanje v župniji Oberdorf — Dornbirn: Pobuda za to srečanje je prišla z avstrijske strani. Domenili smo se že za mesec marec, pa je zaradi župnikove bolezni bilo predstavljeno za april.

Tako smo imeli v soboto, 8. aprila, zvečer skupno mašo. V tej župniji je več slov. družin, ki so že vključene v njihovo versko skupnost. In v pogovoru z obema skupnostima smo se dogovorili, kako bo potekalo skupno bogoslužje.

Naš pevski zbor je prevzel petje — skoraj vse pesmi so bile slovenske. Mogočno so odmevale vstajenske pesmi, ki so vzbujale pri vernikih občutek slave in časti vstalega Zveličarja. Očenaš je bil ritmičen. Pela ga je vsa cerkev. Za zaključek pa pesem Christus ist erstanden — za oboje podoživljanje praznika velike noči.

Pri mašni homiliji je župnik razlagal Petrovo izpoved vere, o kateri je govoril evangelij. Nakazal je odgovornost vsakega izmed nas za rast in obstoj Cerkve v vseh časih in pri vseh narodih. Poroštvo za to je Kristus sam, ki je ostal med nami v eharistiji in božji besedi.

Božja beseda je bila izmenoma v slovenskem in nemškem jeziku. Mašni deli pa so bili v glavnem v nemškem, saj je bila večina vernikov iz domače župnije.

Taka srečanja so tudi v Cerkvi potrebna in koristna. Drug drugega navade spoznavamo in se širi medsebojno zaupanje in spoštovanje. Vsak narod ima svoje posebnosti — tudi v verskem življenju. In zakaj ne bi pokazali tudi drugim svoje lepe navade in običaje? Posebno petje, ki je tako tesno povezano s slovenskim čustvovanjem in izraža moč v obstoj naroda.

Po maši smo se srečali v dvorani ob kozarčku vina in veselem kramljanju z župnikom, ki gre v 80. leto, pa je še poln življenjske moči in dela. Nadomestuje obolelega župnika. Kar na treh krajih mašuje ob nedeljah in praznikih ter opravlja vse druge dolžnosti. Zgled dobrega pastirja, ki se razdaja za župnijo. Z domačo pesmijo smo se zahvalili in poslovili.

Bratsko srečanje je vedno lepo in blagoslovljeno.

Na belo nedeljo v slovenskem centru v Linzu.

Blagoslov velikonočnega ognja in sveče v Parizu

Na velikonočni ponedeljek v Chilleursu (Loiret)

belgija

LIMBURG-LIÈGE

V Maasmechelenu smo 18. februarja 1989 slavili *zlato poroko* našega sodelavca g. Ivana Lipovška in jegove žene ge. Elizabete, roj. Podlipnik.

Zlatoporočenca g. Ivan in ga. Elizabeta Lipovšek pred njuno hišo.

Zjutraj je bil slovesen sprejem na občini, popoldne zahvalna maša, pri kateri je prepeval „Slomškov“ mešani zbor, zvečer pa je bila recepcija in večerja v dvorani. V imenu naše skupnosti je predsednik Stani Revinšek slavljencema izrekel čestitke in zahvalo.

Lipovškovi prihajajo iz Moke pri Zidanem mostu. Poročila sta se leta 1939 v Belgiji. Po vojni sta bila 10 let v Sloveniji. Rodilo se jima je 6 otrok. Oče Ivan je pridno delal v rudniku in si kjub številni družini zgradil prijeten dom z lepim vrtom. Pri „Slomšku“ je sodeloval od njegovega začetka. Bil je njegov prvi blagajnik in nekaj časa tudi tajnik. V pevskem zboru je prepeval 2. bas. Ob njegovi 70. obletnici ga je „Slomšek“ imenoval za častnega člana.

Ga. Elizabeta pa je živela tiho življenje žene in matere in se vdano posvetila skrbi za številno družino. Ni bilo lahko večkrat začeti vse znova. Lipovškova hiša je na stečaj odprta vsem dobrim ljudem. V njihovem domu imajo naše knjige in revije domovinsko pravico.

„Na mnogaja lita“, ga. Elizabeta in g. Ivan!

Slovo od dobrega človeka: V Mariaheide smo se poslovili od g. Vincenta Labusa. G. Vincent se je kot Poljak rodil v Eisdenu leta 1930. Bil je rudar. V zakonu s Slovenko go. Stanislavo Možina sta se rodili hčerki Lidija in Margareta, ki sta poročili brata Poldija in Karla Cverle. Ko je g. Vincent postal stari oče, je z veliko ljubeznijo skrbel za svoje vnuke. Mladi so zaposleni in delavni v naši šoli in pri pevskem zboru, zato smo Vincentu še posebno

hvaležni za njegovo dobroto in ljubezen do vnučkov.

G. Vincent se je rad udleževal naših prireditev, zato smo ga tudi iz tega razloga smatrali za svojega. Da je bil res naš, se je pokazalo tudi pri pogrebu. „Slomšek“ mu je zapel v cerkvi in na pokopališču.

Družini izrekamo krščansko sožalje. G. Vincenta bomo ohranili v lepem spominu.

Toplo vabimo k *šmarnicam*, ki bodo po dogovoru.

Vabimo tudi na *božjo pot* v Banneux, ki bo kot vsako leto na binkoštni ponedeljek ob 10. uri v kapeli „Soeurs oranges“, rue des Fawes 64, ki leži na stari cesti iz Louvegné proti Banneuxu.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Obredi cvetne nedelje in velikega tedna ter velikonočno slavje so bili skrbno pripravljene in smo jih v zbravnosti in v vzglednem sodelovanju znova doživljali. Toplo se zahvaljujemo pp. Kejžarju in Krizologu, ki sta vodila velikonočno obnovo, katere globoki pomen so dojeli vsi tisti, ki so se je zvesto udeleževali (če bi teh bilo več, bi nji-

Slovenci iz Loireta ob petju pariškega zbora Naš dom romajo za vžzem v duhu domov . . .

Pariški pevski zbor Naš dom poje v Chamerollesu (Loiret). (Pater Krizolog skrbi za vezo z občinstvom.)

hovo in naše veselje bilo večje!). Med tem, ko so se odrasli v duhovnem poglavljanju pripravljali na velikonočno skrivnost, so najmlajši pod vodstvom gospé Tereze in gđc. Mire barvali pirhe in tako po svoje doživljali lepoto praznikov. Janez in Jean pa sta žrtvovala dosti ur, da sta vse dni lepo in okusno pripravila in okrasila cerkev, da nas je že sama vodila k zbranosti. Seveda ne smemo pozabiti pevcev in našega mladega organista Simona. Tudi naša srca in duše so pele v prekipajočem veselju!

V postni zbirki na cvetno in velikonočno nedeljo so verniki darovali 2100 F za novo cerkev Sv. Duha v Celju in 3300 F za Slovenski dom v Parizu. Vsem naj povrne poveljčani Kristus!

Obisk slovenskega škofa — V nedeljo, 21. maja, bomo imeli v svoji sredi nadškofa Perka. Nekaj naših mladih bo birmal, dva pa bosta prvič pristopila h Gospodovi mizi. Naj bo ta dan res naš duhovni in narodni praznik, praznik vse naše skupnosti. S svojim obiskom pri maši pokažimo, da smo zvesti Cerkvi, ki jo vodijo papež in škofje, zvesti pa tudi svojemu narodu, ki se prebija skozi usodne zgodovinske okoliščine. Maša bo ta dan izjemoma ob desetih dopoldne.

Uspeh naše slikarke — Slovenska umetnica gospa Marjanca Savinšek, katere tri slike krasijo Slovenski dom in ki zvesto sodeluje z našo skupnostjo, je od 11. do 19. marca imela v Avditoriju v Gorici izredno uspelo slikarsko razstavo. K njenemu uspehu ji iskreno čestitamo!

Po obredih velikonočne sobote je bil v Parizu blagoslov velikonočnih jedil, katere so ljudje prinesli pred oltar.

Društvo Slovencev v Parizu, ki v soboto, 29. aprila, prireja pomladansko srečanje, je na belo nedeljo, 2. aprila imelo svoj občni zbor, na katerem so člani izvolili novi odbor, ki mu predseduje naš znani zvezdoslovec Janez Zorec. Vsi želijo, da bi Društvo tudi v bodočnosti pod srečno zvezdo, pogumno in preudarno nadaljevalo in še zboljšalo pot, ki so mu jo s svojo požrtvovalnostjo in zvestobo začrtali in oblikovali vsi, ki so bili že doslej kakorkoli posebej zadolženi za to nenadomestljivo, nadvse potrebno in pomembno, čeprav dostikrat nevaležno delo in poslanstvo.

Francozi odkrivajo Slovence in Slovenijo — Zaradi dogodkov v Jugoslaviji Francozi vedno več pišejo tudi o Slovencih in naših problemih. Poleg dnevnega časopisja, kjer je skoraj vsak dan govora o nas, se tudi revije zanimajo za nas. Tokrat bi radi opozorili na svetovno znano jezuitsko revijo ETUDES, ki v aprilski številki na prvem mestu pod naslovom: „La crise yougoslave — Un point de vue slovène“ prinaša predavanje, ki ga je imel Anton Stres 23. 10. 1988 v Slovenskem domu v Parizu, ko smo po zaslugi Društva Slovencev in Slovenske Misije imeli veličastni slovenski tabor pod geslom: MOLITEV IN KRIK SLOVENIJE. Ne pozabimo tudi, da so prav ob tem taboru bili navezani osebno stiki s časnikarji vseh važnih dnevnikov, ki sedaj pišejo o naših problemih. — Revija TERRES LOINTAINES pa v marčni številki 1989 govori o koroških Slovencih. Med drugim navaja gospo Rozino iz Pliberka: „Nous, les Slovènes, nous avons nos traditions et notre langue. Nous voulons les conserver, et les apprendre à nos enfants. Si ceux-ci continuent à se battre comme moi, je suis sûre que le peuple slovène ne mourra jamais.“ — Dogodki doma nas mimogrede resno opozarjajo, da je vsak Slovenec v svetu slovenski ambasador v svojem okolju. Kako lepo bi bilo, če bi se vsak posamič in vsi skupaj zavedali svojega poslanstva in mu bili povsod in vedno zvesti, vsak posamič in vsi skupaj!

Karlu Cöru in njegovim izrekamo svoje *iskreno sožalje ob smrti* njegovega očeta Antona, ki je v svojem 78. letu umrl 4. 4. in bil 6. 4. pokopan v svoji župniji Radovci pri Gradcu.

Naročnina za Našo luč — Nekateri, ki meni plačujejo Našo luč, so dobili iz Celovca poziv, naj plačajo naročnino. Naj oprostijo tej pomoti in meni pošljejo tozadevni poziv. Čretnik, Pariz.

LE BLANC-MESNIL

Patricku in Chantal Pezdir izrekamo svoje globoko sočustvovanje. V začetku marca je mlada zakonca zadel težka bol: hčerkico Perrine, ki je bila mesec dni luč njunega ognjišča, sta zvečer dala zdravo v posteljo, po par urah pa jo našla mrtvo.

SATROUVILLE

Ernest Marušič, doma iz Opatjega Sela, roj. l. 1934, je zadnje čase bolehal na nogi in 5. 3. nenadoma umrl, ker mu je odpovedalo srce. Trije duhovniki in veliko ljudi so ga 9. 3. pospremili ob pogrebu. Ženi Jelki in hčerki Annie Josette naše iskreno sožalje.

LOIRET

Na velikonočni ponedeljek je bilo res lepo v Chilleursu. Poleg vedno zvestih Prekmurcev iz Loireta je tokrat prišel iz Pariza pevski zbor Naš dom s svojci. Imeli smo slovesno somaševanje treh duhovnikov in naše velikonočne pesmi so močno odmevale pod oboki starodavne cerkve. Po maši smo šli ob jezero v Chamerolles, kjer so nam pariški pevci zapeli niz narodnih pesmi, tako da nismo bili nič nejevoljni, ko smo morali malo počakati s kosilom, ki je potem še bolj teknilo. Bil je praznik za nas iz Loireta, ko smo si srca ogreli ob domači pesmi, praznik pa tudi za pevce — naše goste iz Pariza,

SREČANJE SLOVENSkih IZSELJENCEV NA VIŠARJAH

V nedeljo, 6. avgusta 1989,
ob 13. uri

slovesna maša

koprškega škofa Metoda Piriha. Po
maši izseljensko srečanje.

V soboto, 5. avgusta,
Višarski večer.

Dogovorite se s svojimi duhovniki
in za srečanje odgovornimi, laiki ter
se pri njih prijavite, kdor bi želel 15.

8. prenočiti na Višarjah.

da so se vsaj za par ur odtrgali vele-mestnemu drvežu. Da ne govorimo o veselju naših otrok, ki so kosilo hitro končali, takoj odkrili vsak kotichek hiše in že organizirali tekmo v namiznem tenisu (katere so se udeležili tudi nekateri manj mladi otroci!). Hvala vsem za prijetne urce!

CHATEAUROUX (Indre)

Vsakoletno srečanje bo na binškoštni (risalski) ponedeljek, 15. maja. Maša bo ob desetih dopoldne. Vsi rojaki prijazno vabljeni!

AUMETZ

Na velikonočno nedeljo se nas je le več zbralo k praznični maši. Hvala Bogu. Za ta praznik vsekakor še bolj čutimo, kakor je zapisal nekdo v prejšnji številki Naše luči, da smo slovenske gore list. Iz Luksemburga so prišli in iz Aumetza jih je bilo več kot navadne nedelje. In tudi člani pevškega zbora pridejo, tako da po mali kapeli pesem močno doni. Tako je zdaj že redno za veliko noč in božični praznik.

Naj povemo še, da je v Giraumontu umrla 12. marca gospa Celestina Tomc, vdova. Mož ji je umrl za lansko veliko noč. Naj počiva v miru.

RUELISHEIM-WITTENHEIM (Alzacija)

21. maja bo maša v kapelici Notre Dame du Chene ob treh popoldne. Pride g. Dejak. Rojaki in rojakinje, rezervirajte si to nedeljsko popoldne za mašo in odložite druga dela in potovanja na druge dneve.

NORD IN PAS DE-CALAIS

Mesec majnik nas bo zopet zbral okrog Marijinih oltarjev. Posebno bomo ta mesec molili za naše prvoobhajance in birmance. 20. maja bo kar na dveh krajih slovesnost prvega obhajila in birmo. V Turcoing-Nord se bodo otroci zbrali okrog msgr. Josipa Arneriča, bivšega šibeniškega ordinarija. V Méricourt pa bo prelat Nace Čretnik pripeljal beograjskega metropolita in nadškofa dr. Franca Perka. Vse visoke goste srčno pozdravljamo in jim želimo dobrodoščilo! Naj nas Marija Pomagaj vse čuva in varuje!

Veliki teden in veliko noč smo zelo slovesno praznovali. Iz Pariza nam je prišel pomagat g. Jože Flis. Pristrčna zahvala za pomoč in lepe nagovore!

Na samo veliko noč je *krstna voda obilila* Mateja Jarosza, Laetitijo Dupont in Karino Žižek. Naj bodo v življenju vredne priče vstalega Kristusa!

28. februarja nas je presenetila žalostna vest, da je v bolnici v Lensu po krajši hudi bolezni *nenadoma odšla od nas* ga. Zofija Slivšek, roj. Starhel. Drugo svetovno vojno in leta po vojni je preživela v Sloveniji, nakar je prišla v Francijo in z vso pozornostjo skrbela za svojega obolelega soproga g. Karola Slivška. V svojem 80. letu življenja je odšla po zasluženou plačilo. Pokopana je bila 3. marca v cerkvi v Sallauminisu ob veliki udeležbi rojakov in prijateljev. Sorodnikom in prijateljem naše sožalje! Naj se odpočije v Gospodu, v katerega je trdno verovala!

gartu je že vse dihala po pomladi in slovensko srce je zaplapolalo v pričakovanju velikega tedna z lepimi običaji kot spremljevalci verskega doživljanja. Na veliko soboto je bil v Esslingenu in Stuttgartu blagoslov velikonočnih jedil in na velikonočno nedeljo še v Oberstenfeldu. Povsod so stale pred oltarjem lepe košarice s potočo, kolači, pirhi, šunko in hrenom in tu in tam si opazil tudi lepo oblikovano jagnje kot simbol žrtvovanega Kristusa. Na velikonočno nedeljo so se verni Slovenci zbrali pri mašah v Oberstenfeldu in v Stuttgartu, povsod proti pričakovanju veliko. Na kratko bi lahko rekli: letošnja velika noč je bila prava pomlad za oko in dušo.

Glede pokojnine smo informirani. — Za informativno prilogo o pokojninah, ki je bila priložena marčni številki Naše luči, se rojaki na našem področju zahvaljujejo župnijskemu pomočniku v

V Aalenu na Württemberškem so se na cvetno nedeljo vračali rojaki od slovenske službe božje z blagoslovljenimi pušpanovimi šopki. Lepo doživetje za otroke in odrasle!

Münchnu, gospodu Slavku Kesslerju. Prvi rod izseljencev se je že srečal z Abrahamom in tako se bo treba počasi zanimati tudi za pokojnine. Poleg tega je med nami vedno več smrtnih primerov (lani na našem področju kar 12), bodisi zaradi bolezni ali raznih nesreč in pokojnikov sorodniki bodo radovedni, kako je glede pokojnine. Priloga o

Rojaki iz Nemčije, Francije in Belgije, zbrani v Stuttgartu 7. in 8. januarja letos, resno razmišljajo o nalogi slovenskih kristjanov v Zahodni Evropi. Na valetih jih je imel slovenski zdravnik iz Pariza, gospod dr. Branko Zorn.

nemčija

STUTTART-okolica

Pomlad za oko in dušo. — Zgodnja velika noč ni preprečila pomladanskega razpoloženja med rojaki na Württemberškem. Vigred je že na cvetno nedeljo zaživela ob cvetočih narcisah, slivah in raznih grmičih. Ob blagoslovu zelenja v Schorndorfu, Aalenu in Stutt-

Jožice in Jožefi na godovni dan, 19. marca letos, v Stuttgartu.

vsem jedrnato in izčrpno informira in spleča se jo shraniti.

Gledali smo zanimiv film. — V nedeljo, 12. marca, je bila dvorana pri sv. Konradu v Stuttgartu zopet polna. Rojake je privabil filmski prikaz Medjugorja. Kot pri predstavah v Oberstenfeldu in Heilbronn, sta gledalce tudi v Stuttgartu notranje ganila in pretresla slika in beseda dozdevnega novega romarskega kraja. V vsej tihoti in zbraniosti so sledili sporočilu medjugorske Gospe. „Še bomo šli tja“, se je izrazil rojak, ki je svojo družino že popeljal v kraj molitve in pokore.

Čestitke h krstom. — V Stuttgartu čestitamo k naraščanju in krstu družinama Dušana in Marije Feguš ter Vilka in Tanje Mihelač. Prvi so dali krstiti sinu Mateja, drugi pa hčerko Jeni.

OBERHAUSEN

Že leto dni in pol je sedaj star Srečko — Feliks Obrecht iz Aachena. Mati Marija in oče Srečko sta bila ob krstu v decembru 1987 zares lahko vesela malega junaka, ki je prišel na svet ravno ob pravem času. Doletela jih je tisto jesen, komaj dva meseca naprej, huda družinska nesreča. Dva odrasla otroka — sina in hčerko — jim je umorila zločinska roka in pravici še do danes ni zadoščeno. Sredi tistih dni groze in obupa je zajokal v preizkušeni družini Srečko. Njegov glasek je bil tolažilna

glasba v hiši in postal je glasnik novega upanja. Misli so se naravnale k skrbi zanj in spomin na nesrečno umrlo otroka je bilo lažje prenašati. Tedaj nismo v našem listu zabeležili teh dveh dogodkov, zato pa hočemo sedaj popraviti napako in toliko bolj srčno čestitati staršem. Srečku pa želimo zdravja in krepko rast v veselje njegovih roditeljev.

V zadnjem času moremo za rojstvo in krst v naši župniji čestitati še dvema družinama. Iztoku in Darji Pusovnik iz Neukirchen-Vluyna se je rodil prvi sin Sebastijan. Sveti krst je prejel v februarju letos v Moersu. Na veliko soboto pri slovesnem bogoslužju pa je prav tam prejela zakrament božjega otroštva tudi mala Klavdija Kozmus iz Ratingena. Družina spada pravzaprav v sosednjo slovensko župnijo, vendar jo na naš konec vežejo sorodstvene vezi in kraj nekdanjega bivanja. Obe družini želimo obilje božjega blagoslova.

ZAHODNI BERLIN

Mnogo dni je že od tega, ko so mladi iz Oberhausna in Essna bili gosti naše misije in naših družin. Bilo je preprosto in lepo, da se skoraj ne da opisati. Res je, da sta od tega minila dva meseca, toda spomini so še sveži, zveze so še žive preko telefona, razglednic . . . in seveda srečanj, ki so se nadaljevala ob velikonočnih praznikih v domovini. Skoraj vsi mladi, ki so bili skupaj, so

rojeni v Zah. Nemčiji ali Zah. Berlinu, zato ni čudno, če je med njimi poleg slovenske besede še bolj tekoče tekla nemška beseda. Toda tudi takrat, ko so med seboj govorili nemško, niso mogli prikriti v svoji sproščenosti, smehu, šali, da so hčere in sinovi slovenske zemlje od Triglava do Prekmurja. Ko so pa ti mladi zapeli, bi lahko o njih rekli skupaj s slovenskim pesnikom Srečkom Kosovelom:

„Prišel je pevec slovenske dežele, prišel je pevec v daljno tujino . . . Poj nam, zapoj nam o naši deželi . . . o kmečkih domovih, o pesmi veselji, ki v noči se mesečni in polje razlije.“

Da, tudi po pesmi se je dalo spoznati, da so ta mlada dekleta in fantje iz dežele, kjer pesem je doma.

Vse, ogled Vzhodnega in Zah. Berlina, sv. maša, večerja, kosilo . . . srečanja po družinah, pesem, humor, je bila ena sama celota. Seveda, ta celota bi lahko bila še lepša, toda mladi slovenski Berlinčani smo s svojimi starši, dobrimi ljudmi in s svojim duhovnikom tokrat nudili vse kar je bilo v naših močeh.

Še nekaj velja omeniti in sicer to, da so se odrasli naše misije tako živo vključili v to srečanje mladih, da so svojo strežbo in kuhanjem vsak trenutek dokazovali, da so še mladi po srcu in da podpirajo taka srečanja. Največji delež pri organizaciji tega srečanja so izmed odraslih prispevali Anica, Ivanka, Ljubica, Tilka, Polde, seveda s svojimi sodelavci.

Na koncu koristimo to priložnost, pa še enkrat preko Naše luči pozdravljamo: Veroniko, Theresio, Branko, Ireno, Mojco, Marianne, Daniela, Bernharda, Thomasa, Snežano, Petro, Tomaža in seveda g. Janeza, ki je s svojo kamero ovekovečil naše skupno srečanje!

Velikonočno praznovanje. — Velika noč je verjetno svojevrsten praznik v vsaki misiji in župniji. Vsi, ki smo tokrat ostali za velikonočne praznike v Zah. Berlinu, lahko to potrdimo. Zakaj? Mirno lahko rečemo, da so to dnevi posebnih milosti, posebej še takrat, ko se božje združi s človeškim. Da, prav tu je razlog, da lahko rečemo, da so ti prazniki bili za nas prazniki milosti, saj se je res združilo božje s človeškim.

Ob krstu Srečka Obrechta iz Aachena

Dr. Ivan Štuhec, asistent za moralno teologijo na mariborski teološki fakulteti je preko svojega duhovništva podeljeval mir in milosti vsem, ki so vstopili v spovednico. S svojo jasno besedo pa je vse, ki so se z njim na vel. četrtek in na vel. petek pogovarjali, opogumljal in seveda bistril poglede, ki so že bili megleni. Pogovor dveh večerov je temeljil na sledečih temeljih: Kako naj spoznavam Boga? Splav, kontracepcija . . . Katoliška Cerkev v sedanjem slovenskem trenutku.

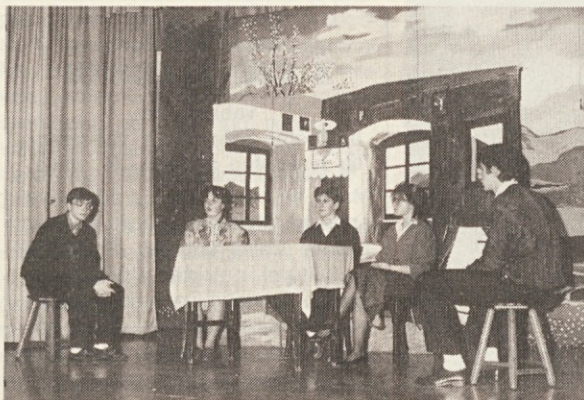
Ob velikonočni šunki, ki jo je pripravila družina Pukmeister skupaj z Baro, Kristino in Vero, smo na veliko noč zvečer ob zvokih ansambla Franca Vovka zaključili naše letošnje velikonočno praznovanje. Prepričan sem, da bi lahko vsak, ki se je ob teh praznikih odprl božji milosti, izrekel sledečo misel skupaj z Ružo Gantar:

*„Iz srca se veselim Tvojega in svojega vstajenja.
Vem, da mi boš pomagal vstati.
Nočem pa biti v veselju
in zmagoslavju sama s Teboj.
Naj vstanejo s Teboj vsi, ki trpijo,
ki so žalostni, ponižni, obupani.
Mogočna Aleluja naj se razlije
po vsem svetu
in naj preglaši rožljanje, bobnenje,
streljanje.“*

MÜNCHEN

Materinski dan, velika noč in mladinsko srečanje — to troje je najboljo

Mladinci na materinskem dnevu v Münchnu pri igri Cankarjevega Svetega obhajila.

zaznamovalo življenje naše fare zadnji mesec.

● *Materinski dan* praznujemo sicer v bližini 25. marca, praznika angelovega oznanjenja Mariji, da bo Božja mati. Letos je velika noč prekrila ta praznik, zato smo ga praznovali že na tiho nedeljo.

Program praznovanja je nekako ustaljen: najprej slovesnejša maša v cerkvi sv. Duha, potem nastop otrok šolskega tečaja v dvorani.

Med mašo je pet mladincev povedalo prošnje za starše, vsa cerkev je pela v zahvalo Bogu za matere. Cerkev je bila polna kot redkokdaj.

Na odru so potem nastopili najmlajši z razgibanim in za oči zelo pisanim prizorom Dobri palčki. Verze so povedali pogumno, na koncu so še mamam zapeli.

Srednja skupina se je predstavila s

Mladi iz Oberhausna in Essna skupaj z gostitelji v Zahodnem Berlinu.

prizorom iz Kekca, kjer Mojca spregleda, ko ji prinese Kekec zdravilne kapljice. Kekec je bil korajžen in fantovski, Koroščeva zelo materinska, pa tudi Korošec in Mojca sta poleg vsega zboru odigrala svoji vlogi doživeto. Vsi skupaj so pristrčno zapeli Mojčino in Kekčevo pesem.

Višja skupina z uvodom iz Minattjevih pesmi so povedali pesem istega pesnika Nekoga moraš imeti rad. Mogoče so bili verzi malo težki, a so le povsem jasno izrazili najprej praznino bivanja, ki so jo kasneje napolnili z dobrimi velikimi bitji, „ki spregovore

Na koncu so vsi nastopajoči zapeli mamam pesem.

samo, kadar umolknejo ljudje". Izvirna je bila koreografija: fantovski ven obrnjeni in dekliški noter obrnjeni krog ter stoječi solist. Zatem so samo dekleta zapela štiri pesmi in treba je reči, da je bila ta točka prav gotovo med najlepšimi.

Oba časovna razmaka med nastopi teh treh skupin šolarjev so zapolnili prvega harmonikarji, drugega pa mladinci z občuteno povedano dramatizirano Cankarjevo črtico Sveto obhajilo. Ta nastop je bil na te vrste prireditvi nekaj povsem novega in izredno lepega.

Na koncu je vsa skupina nastopajočih zapela mamam pesem, posamezniki pa so jim nesli v znamenje ljubezni rdeče nageljne.

● Za letošnjo *veliko noč* je bilo značilno, da je šlo veliko naših rojakov v Slovenijo in da nas je tukaj ostalo bolj malo, a praznovanje bogoslužja je bilo zelo domače in prisrčno. „Klein, aber feini!“ je rekel nemški dipl. inženir, ki se je udeležil velikonočne vigilijske. Posebej je treba omeniti lepo okrašeno kapelo v župnišču, potem pa petje na veliko noč, ko se je članom zbora pridružil še operni pevec iz Argentine Janez Vasle s svojim mogočnim basom.

● Mladi iz naše župnije so se zbrali med 7. in 9. aprilom v Ohlstadtu in skupno preživeli konec tedna. Čeprav se vsi že več let dobro poznajo, je bila to priložnost za utrditev prijateljskih vezí.

V dveh dneh so se veliko pogovarjali. Spregovorili so o odnosu med fantom in dekletom in si tudi ogledali nekaj filmov o tej temi. Mladi so v pogovoru živahno sodelovali. Prisluhnilo so tudi našemu gostu, dolgoletnemu zdmskemu učitelju verouka, ki je v sliki in besedi pokazal, da imata Slovenija in Bavarska precej skupnih značilnosti. Ločuje nas samo jezik.

Prosti čas so izkoristili za športne igre z žogo, namizni tenis, kegljanje in različne družabne igre.

Osrednja točka srečanja pa je bila sv. maša.

Ob slovesu so mladi izrazili željo, da bi se še večkrat tako srečali.

nizozemska

V Hexenbergu smo se 1. aprila poslovili od g. Ferdinanda Mačka. Rodil se je v Laškem pred 85 leti. V Holandijo je prišel l. 1929 in se zaposlil v rudniku. Tik pred upokojitvijo je bil pri delu težko poškodovan na očeh. Tedaj ga je mlada družina Žerdoner sprejela v svojo hišo, kjer je ostal do smrti, celih 29 let. Tu je našel svoj dom. Otrokom je postal pravi krušni oče. Redno je zahajal v domovino. Odhajal in vračal se je s polnimi kovčki in delil z veliko srčno dobroto. Dokler je zmožal smo ga redno videvali pri naši službi božji. Pogreb je pokazal, kako so rankega Ferdinanda vsi spoštovali. Zanimivo je, da se je k slovesu tega težkega invalida, preprostega rudarja, diskretne samca, zbralo toliko ljudi, rojakov in domačinov. „Zvon“ mu je prepeval v cerkvi in na pokopališču. Navzoči so bili tudi številni sorodniki iz domovine.

Naj ljubi Bog Ferdinandu bogato poplača njegovo dobroto!

švedska

STOCKHOLM, KÖPING

Velika noč je stockholmske Slovence zbrala v stolnici pri glavni maši v škofiji, ki jo je vodil škof Brandenburg, slovenski duhovnik pa je pri tej maši somaševal. Maša nas povezuje med seboj in hkrati vključuje v krajevno in vesoljno Cerkev. Navadno imamo četrto nedeljo v mesecu mašo sami zase v kriпти. Za veliko noč pa se nam je zdelo kar samoumevno, da se pridružimo udeležencem škofove maše v latinščini. Zmagoslavna slovenska velikonočna pesem bi nedvomno dodala nekaj domačnostnega nadiha, a tako slovesnega bogoslužja sami ne bi mogli oblikovati. Stolni zbor je vreden svojega imena. Prepeval je Mozartovo *Misso brevis*, B-dur, na koncu pa zapel Händlovo Alelujo.

V Köpingu so bili Slovenci privilegirani. Imeli so slovensko mašo. Drugi

Polna zaupanja v varstvo svoje nebeške Matere je pokojna Marija Cah romala skozi življenje.

so imeli mašo le v župnijskem središču v Våstarasu, ki je 40 km od Köpinga. 12. marca je v Köpingu maševal pomožni škof William Kenney. Nad štiristo jih je bilo pri maši, ki še vedno ni zbrala vseh katoličanov tega kraja. Če ne bi primanjlo duhovnikov, bi lahko imeli svojo župnijo. In sami bi morali biti bolj zagreti za to.

K praznovanju velike noči spada krst. V Malmöju je bil na cvetno soboto, 18. marca. Božji otrok in ud Cerkve je postala Isabella Carolin, hči Larsa Görana in Wulf Zdenke, r. Hozjan. Naj bo vse življenje zavzeta, pokončna, zares velikonočna kristjana.

28. marca, na torek po veliki noči, je dokončala svoj vzpon na Kalvarijo 43-letna Marija Cah iz Jönköpinga, ro-

SLOVENC Z VSE ŠVEDSKE

vabljeni na
binkšno srečanje v Vadsteno
na binkšno nedeljo, 14. maja.

Maša bo ob 12. uri. Iz domovine pride tja Mladinski pevski zbor iz župnije Dolnji Logatec. Popoldne bo kulturni in družabni program z loterijo. Za dobro voljo bo še posebej skrbel ansambel iz južne Švedske. Pridite v čimvečjem številu z avti in avtobusi.

jena 18. novembra 1945, doma iz Ospa pri Črnem Kalu. 1966. leta je skupaj s svojo družino prišla na Švedsko. S svojim odločnim in nasmejanim obrazom je prinašala sonce v svojo družino, župnijo, v slovensko skupnost in kot medicinska sestra med bolnike v bolnico. Po meri, ki jo je v življenju tolikokrat ukrojila drugim, je bila v svojih najtežjih dneh deležna pozornosti svojih domačih in rojakov, ki so bili zadnji teden ves čas ob njej v bolnici. Ko je imela dve leti ji je umrl oče, pri sedmih letih pa mama. Bog jo je obdaril z izrednim darom za petje. Po njeni želji je bila v Jönköpingu pogosto na vrsti Marijina „Marija, mati moja! Ob tvoji roki roma po poti tja do doma naj varno tvoj otrok.“ Od pogrebnega slovesa 6. aprila še vedno slišimo odmev zadnjih besedi: „Ob koncu, pa Marija — končani bodo boji, pri tebi bom doma.“ Prepričani smo, da zdaj tam doma moliš za nas, zlasti pa za svoje domače: moža Cvetka, hčerki Nevijo in Anastazijo z družino. Tudi mi se Ti pridružujemo in prosimo, naj jim Bog nakloni tolažbo in moč.

švica

„Radi bi vam segli v roke in zaželeli vse lepo za praznike . . . Radi bi skupaj z vami obhajali velikonočne praznike . . . Radi bi, pa smo tako narazen! Zato naj vas doseže naša praznična misel in želja, da bi bili srečni v zavesti svoje pripadnosti krščanstvu in slovenskemu narodu!“ To voščilo je skupaj s podrobnejšimi obvestili o bogoslužju po posameznih krajih, materinskem dnevu v Oltnu, Zürichu in Amriswilu, šmarnični pobožnosti, romarskem izletu na Vnebohod, binkoštnem srečanju, srečanju v domovini, romalo na skoraj 1500 naslovov Slovencev v Švici.

Veliko jih je za praznike pohitelo domov, v deželico pod Triglavom, številni, ki so ostali, so se udeležili slovenskega prazničnega bogoslužja, niso pa bili redki, ki so ostali vključeni v spone dolgoletnega bivanja v tujini in se jih tudi velikonočni prazniki več ne dotak-

nejo. Drži pa, da se prav ob takih priložnostih še bolj občuti, kako zelo smo raztreseni po vsej švicarski deželi, odvisni od tega, kdaj in kje so nam na razpolago bogoslužni prostori, ko pri najboljši volji ne moreš ustreči s primernejšo uro . . .

Blagoslov butaric in ostalega zelenja smo imeli v Baslu, Birru, Amriswilu, Winterthurju in Zürichu; blagoslov velikonočnih jedil pa je bil na osmih krajih (Zürich, Appenzell, Freiburg, Bern, Olten, Basel, Amriswil in Solothurn). Prvič v zgodovini Slovenske misiji je bil letos blagoslov velikonočnih jedil v Appenzellu in tako so marsikje prvič na tujem sedli v velikonočnem jutru k „žegnu“. Tudi v Zürichu je bilo bogoslužje velikonočne vigilije prvič v cerkvi in ne kot doslej v majhni samostanski kapelici. Zbralo se je štirikrat več Slovencev kot prejšnja leta . . . Hvala Bogu! Morda je to ohrabrujoče znamenje, da se je marsikomu zopet stožilo po domači mizi, pogrnjeni z belim prtom, materinih dobrotah, predvsem pa po tem, da bi se zopet srečali in zblizali, se vrnili k svojim koreninam, k starim navadam in običajem; morda je to vračanje v preteklost, slovensko dediščino povezano z begom iz betonske džungle, iz neosebnega mravljišča in divjega tempa, v katerem človek nima časa niti za pošten pominek s sočlovekom, se lahko sprašujemo s slovenskim narodopiscem dr. Janezom Bogatajem . . . ?

Kakorkoli že, od tistega vstajenjske-

ga jutra se človeštvo odloča ob Kristusovem grobu. In potem, za katero stran se odločimo, se spreminja podoba sveta, se spreminjajo njegove vrednote. In sleherni izmed nas ima svoj veliki petek in svojo veliko noč, svojo Kalvarijo in svoje vstajenjsko jutro! Toda kot vstajenjski kristjan bom živel iz velike noči, ki je praznik moje vere, praznik moje moči, praznik mojega veselja, praznik silnega upanja, da zmorem nositi težo življenja, ne da bi obupal . . . !

In ne nazadnje, naj še zapišem besede, ki jih je po radiu Köln izrekel za velikonočne praznike nadškof Šuštar: „ . . . Prosim vas, vse po svetu in doma, da čim bolj gojite prijateljske stike in vezi, da bi tudi na tak način pokazali, da smo ena družina, ki živi iz slovenskih korenin ter narodnega, verskega in kulturnega izročila, kjer koli že imamo svoje bivališče ali svoj dom.“

slovinci ob meji

KOROŠKA

V Celovcu obstaja Slovenski pastoralni center sv. Cirila in Metoda. 5.

Toliko se nas je zbralo pri blagoslovu velikonočnih jedil in Appenzellu na veliko soboto dopoldne.

marca je avstrijski radio prenašal dvojezično bogoslužje iz tega centra. — V Slomškovem domu v Celovcu je Referat za žene pri Kat. delovnem odboru priredil 9. marca postno srečanje žena. Vodil ga je jezuit p. dr. Marjan Šef. Srečanja se je udeležilo 120 žena. — V Slomškovem domu v Celovcu je bil 17. marca občni zbor Krščanske kulturne zveze. Predsednik je ostal dr. Janko Zerzer, tudi drugi odborniki so v glavnem ostali isti. Poleg volitev je bil občni zbor v glavnem posvečen vprašanju slovenskih Korošcev do slovenščine. Posebno skrb povzroča dejstvo, da tudi slovenski starši s svojimi otroki govorijo nemško. — Pred 10 leti so ustanovili v Libučah moški pevski zbor Kralj Matjaž. 4. marca je bila v Pliberku proslava desetletnice. — Krščanska kulturna zveza je izdala, Mohorjeva družba pa založila obširno delo (tri knjige in 1254 strani) dr. Erika Prunča o duhovniku, pisatelju in pesniku na Zilji, Urbanu Jarniku. — Letošnja pevška revija Koroška poje je bila v Domu glasbe v Celovcu 5. marca. Priredila jo je Kršč. kulturna zveza v Celovcu z geslom Vsaka vas ima svoj glas. — Na Koroškem so bile 12. marca volitve v deželni zbor. Namesto Koroške enotne liste (KEL) so slovenski politiki napravili dogovor z „zelenimi“ pod naslovom Drugačna Koroška. Na žalost slovenski Korošci svojim politikom niso sledili in so glasovali za druge stranke. V starem deželnem zboru so imeli socialisti absolutno večino z 20 poslanci, ljudska stranka 11, modri (FPÖ) pa 5. Novi deželni zbor sestavlja 17 socialističnih, 8 „črnih“ in 11 FPÖ (Haider) poslancev. Haiderjeva stranka je postala druga najmočnejša stranka v deželnem zboru. Slovenci in Zeleni niso dobili dovolj glasov za enega samega poslanca. Ljudska stranka je verjetno izgubila, ker je njen koroški šef preveč liberalno-nacionalen. Kdor pa je hotel to smer, je že raje vodil Haiderja. — Na zimskih mladinskih skakalnih igrah, ki so bile letos v Planici, je zmagal Zahomčan Kristijan Moser. Na igrah je sodelovalo 12 dežel iz področja Alpe-Jadran. — Od 2. aprila letos oddaja celovška televizija vsako nedeljo ob 13. uri 20 minutni program v slovenščini. — Zahomec je majhna vasica v Ziljski dolini. Pred 35 leti so

tam ustanovili športno društvo, ki je kmalu zgradilo tri skakalnice. Iz tega kraja so doma znameniti skakalci: Karrel Schnabel, Hanzi Millionig, Hanzi Wallner in Franc Wiegele mlajši. Ti fantje so ponesli ime te vasi s svojimi zmagami po vsem svetu. Proslava 35-letnice je bila 19. marca.

GORIŠKA

Na temo Pogum kristjana v civilni družbi je 2. marca predaval v Kat. domu v Gorici dr. Taras Kermavner. Predavanje je bilo globoko, prepričljivo. Predavatelj je govoril o Cerkvi na Slovenskem v povojnem času. — S smrtjo g. Marjana Komjanca so Slovenci na Goriškem izgubili svojega dekana. Nadškof Bommarco je na njegovo mesto imenoval za dekana štandreške dekanije g. Antona Lazarja, župnika v Števerjanu. — Zadnje postno predavanje v Gorici je imel akademik in prof. dr. Anton Trstenjak o prelomnih časih. Pokazal je na odmiranje države, Cerkve, družine, na krizo človeka, vrednot in poudaril, da rabimo več modrosti. — V goriškem deželnem Auditoriju je v marcu razstavljala svoja dela g. Marjanca Dakskofler-Savinšek. Predvsem je znana po svojih čudovitih gvaših. Umetnica živi že več desetletij v Parizu in je tam imela že več razstav. Rojena je bila na Jesenicah, šolala pa se je pri notredamkah v Šmihelu pri Novem mestu. — Na nedeljo katoliškega tiska so v slovenskih župnijah na Goriškem nabrali nekaj čez 7 milijonov lir (70.000 šilingov).

TRŽAŠKA

Tržaški škof je 11. febr. izročil voditeljem ljudskega misijona med Slovenci misijonski križ. Dobilo ga je 28 misijonarjev in 6 redovnic. 26. februarja se je misijon začel, zaključek pa je bil 12. marca. Koliko je misijon uspel bo pokazala bodočnost. Na državni praznik 25. aprila bodo verniki iz tržaške škofije poromali na Sveto goro. Romanje bo skupno za obe narodnosti. — Letos poteka 40 let, kar je bila v Trstu ustanovljena slovenska klasična gimnazija. Obletnico bodo proslavili s posebno akademijo. — Postne govore na tržaškem radiu so imeli jezuita p. Miha Žužek in p. Jože Kokalj ter

franciškan p. Avguštin Jug. — V Kulturnem domu v Trstu je Slovensko stalno gledališče uprizorilo Hofmansthalov misterij Slehernik. Več kot 50 let je poteklo, kar je bil misterij v Trstu zadnjič prikazan. 17. aprila 1938 ga je igralo slov. narodno gledališče Drama. — Nagrado Vstajenje za leto 1988 je dobil koroški pisatelj prof. Janko Messner za njegov dnevnik Živela Nemčija.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Slov. kat. Misija v Melbournu (Kew) želi graditi Dom počitka m. Romane. Po več letih je prišlo državno dovoljenje. Sedaj se je zataknilo pri krajevnih oblasteh, ker so se okolišani pritožili. Odločilo bo krajevno sodišče. Zelo pohvalno je, da rojaki namesto da bi kupovali drage vence, darujejo ob smrti v sklad Doma počitka. Tako so v zadnjem času darovali za pok. Ivana Troha 970, Marijana Opelta 685, Ivana Maljevca 536 in za Angelo Musolino 1000 dolarjev. — Pri sv. Družini v Adelaidi so imeli na velikonočni ponedeljek „pirhovanje“. Z njim je združeno nagrajevanje najlepšega pirha in najboljše potice. — Slomškova šola v Merrylandsu je spet odprla vrata. — Višji razred vodi sr. Francka Žizek, nižji pa Judy Šajn.

ARGENTINA

V januarju je 14 mladih pod vodstvom g. Cukjatija taborilo v Cordobskih gorah. Vsak dan so delali izlete v gorsko okolico. V bližini je taborila druga slovenska skupina, člani Kat. akcije. Večkrat so se sešli pri mašnem slavlju. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 12. marca imele slovenske ljudske šole za začetek šole skupno mašo. Po maši je nastopilo Slovensko gledališče. Srednješolski tečaji so se začeli teden kasneje prav tako z mašo v Slovenski hiši. — Letos 19. marca je poteklo 10 let od smrti dr. Rudolfa Hanželiča, duhovnika, veroučitelja in

vzgojeslovnega pisatelja. Njegova velika zasluga je tudi počitniški dom v Doloresu (Cordoba), ki ga je zgradil na svoje stroške. Letos je v njem uživalo počitnice 116 otrok med šestim in trinajstim letom. — Na Slovensko pristiavi se tudi med počitnicami življenje ni ustavilo. Poleg nedeljske maše so se pet sred otroci Prešernove šole zbrali k delu, igram in zabavi. 5. marca so pa priredili Pristavsko tombolo, ki je pritegnila na obisk zelo veliko rojakov. — V Slovenski hiši je Slovensko gledališče iz Buenos Airesa zaigralo 11., 12. in 18. marca satirično mladinsko veseleloigro Figole Fagole, ki jo je napisal mladinski pisatelj Leopold Suhodolčan . . . Pred dvorano je bila razstava akvarelov in olj Andreje Horvat, Marjetke Dolinar in Toneta Kržišnika.

V začetku marca je Krščanska kulturna zveza priredila v Celovcu velik pevski nastop KOROŠKA POJE.

ocvirki

KAKŠNA JUGOSLAVIJA ZA SLOVENCE SPREJEMLJIVA?

Še nikoli ni šef slovenske partije Kučan tako jasno izrazil pogojne pripadnosti svojega naroda k Jugoslaviji, kot je to storil na zadnji seji CK ZKJ. Samo Jugoslavija, ki bo demokracična, evropska, zvezna, neuvrščena in v splošnem smislu napredna, pride v poštev za Slovenijo. Kučan je tudi jasno nakazal, da je Jugoslavija, kot si jo zamišlja srbski partijski voditelj Milošević, za Slovence nesprejemljiva.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG. Frankfurt. 13. feb. 89/12.

BOŽIČ — DELA PROST DAN?

V Sloveniji naj bo božič dela prost dan. Takšno stališče je sprejel svet za odnose z verskimi skupnostmi pri predsedstvu RK SZDL Slovenije.

Leta 1953 je božič pri nas iz političnih razlogov izgubil domovinsko pravico, danes lahko rečemo, da si jo je spet pridobil. Gre za zmago

razuma nad dogmo, kulture nad političnim pragmatizmom, civilizacijske zavesti nad ideološkim barbarstvom.

Vprašanje praznovanja božiča je samo drobec v civilizacijski podobi Slovenije, ki si želi duhovne sorodnosti z Evropo. Osemdeset odstotkov Slovencev govori o tem, da je ta tradicionalni praznik ne glede na dolgoletno izrinjenost iz javnega življenja kulturno in civilizacijsko dejstvo. Nepriznavanje tega dejstva ni drugega kot tiščanje glave v pesek.

Zakaj se nam je bilo treba postaviti v vrsto skupaj z Albanijo, Romunijo, Bolgarijo in Sovjetsko zvezo? Te štiri države in Jugoslavija so namreč edine v Evropi, kjer za božič ljudje delajo.

DELO, Ljubljana, 22. feb. 89/1.

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

oklopniki, gre ne nazadnje na račun častihlepnega srbskega partijskega šefa Miloševića in njegovega pomanjkanja čuta za mero. Podporo dobiva od politične nezmožnosti jugoslovanskih

kollektivnih partijskih in državnih vodstvenih krogov.

Ustava iz leta 1974 je bila nujno potrebna reforme, ker je ovirala politični in gospodarski razvoj Srbije, o tem ni nobenega dvoma. A Srbija je odklanjala sleherno razpravljanje o prilagoditvi ustave, za kar sta bili Vojvodina in Kosovo pripravljene.

V Vojvodini je Beograd uveljavil svojo zahtevo, potem ko je na desetstisoče srbskih demonstrantov prisililo pokrajinsko vodstvo k odstopu. S Kosovom pa je Srbija ravnala bolj tenkočutno. Najprej je beograjski tisk razglasil Albance na Kosovu za šoviniste, separatiste in nacionaliste, ki bi radi ustvarili „rasno čisto“ albansko pokrajino. Srbska dekleta naj bi bila posiljevana, srbski grobovi oskrunjeni. Pod tem pritiskom naj bi bila srbska manjšina prisiljena k izseljevanju iz svoje „rojstne domovine“. Da so tudi Albanci zapuščali revno pokrajino, ker ni bilo tam dela, ni spadalo v beograjsko propagandno zamisel. Potem so zamenjali tudi albanske vrhovne funkcionarje. Na ta način „očiščeni“ kosovski parlament je glasoval za iz Beograda narekovano ustavno spremembo.

„Oborožena vstaja“ se utegne razviti v gverilo. Oklopniki in policija niso primerna sredstva, ki bi mogla neko narodno manjšino trajno držati v šahu.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 31. mar. 89/4.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini?

● STAVKE DOPOLNI!

- Sosega se vedno jezi na . . .
- Letalo je priletelo v . . . prostor.
- Z (zastor) pri (oder) nismo zadovoljni.
- Oknom bo treba dati nove (okvir).
- Špela še ni doživela morskoga (vihar).

● SAMOSTALNIKE V OKLEPAJH POSTAVI V PRAVILNO OBLIKO!

- Babica se jezi na (mesar).
- Prizor se je odigral na (oder) pred (zastor).
- Gornik se ni mogel (vihar) več upirati.

- Do (večer) je še daleč.
- Nismo mogli priti do (izvir) reke.

● DOPOLNI STAVKE Z BESEDO OČE!

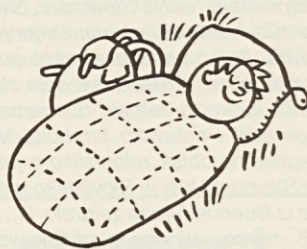
- . . . nisem že lep čas videl.
- Na Triglav sem šel prvič z . . . .
- Na . . . imam lepe spomine.
- Ko bi bili vsi . . . taki!
- V grobovih ležijo sinovi pri . . .

● POSTAVI TE-LE SAMOSTALNIKE V MNOŽINO IN JIH UPORABI V STAVKIH!

- Golob, breg, volk, gozd, vrt, tat, so-sed, cvet, dar, gad, žleb, zid, strah, ded, fant, gospod.

● UPORABI IZRAZE V STAVKIH!

- Pod milim nebom, rdeč kot kuhan rak, črn kot dimnikar, bel kot stena, pi-jan kot čep, umazan kot cigan.

● DOPOLNI TE-LE STAVKE Z BESEDO DAN!

- . . . je enak . . .
- Z jutrišnjim . . . se začne poletje.
- Sin je pisal pred dvema . . .
- Še dva . . . manjkata do godu.
- Današnjega . . . ne bom pozabil.

● SPREMENI SAMOSTALNIK NA KONCU STAVKA V PRIDEVNIK!

- Sestra je kupila potico z rozinami.
- Mama mi je kupila sladoled iz bo-rovnic.
- Obiskali smo gledališče za mladi-no.
- Teta je prišla v obleki s črtami.
- V grmovju je toliko čivkanja vrabcev.

● VSTAVI VEJICE, KJER JE PO-TREBNO!

- Triglav najvišji vrh v Jugoslaviji vabi vedno več ljudi.
- Bernardinec ki je bil posebno hud se je utrgal z verige.
- Voznik tovornjaka naloženega s peskom ni opazil prehoda za pešce.
- Prejšnji teden sva s sestro našla v gozdu užitnega gobana to našo najbolj priljubljeno gobo.
- Čaj proti kašlju ki ga je kupila mama je Mojci zelo pomagal.

● VSTAVI VEJICE, KJER JE PO-TREBNO!

- Teta je kupila na trgu gobe borovni-ce krompir fižol in kumare.
- Na izlet so se prijavili Tine Tone Jure Peter in Pavel.
- Tatjana je dobila skromno a zelo lepo obleko.

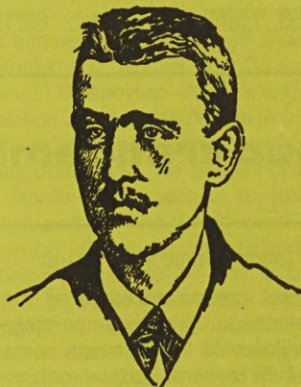
JOSIP MURN

se je rodil služkinji v Ljubljani (1879) in je vedno živel pri tujih lju-deh. V gimnazijskih letih se je spoprijateljil s Kettejem, Župančičem in Cankarjem. Na Du-naju je začel študirati pravo, pa ga je zaradi pomanjkanja in jetike opustil. Poiskal si je pisarniško službo v Ljubljani. Umrl je komaj 22 let star.

Murn je predvsem pesnik krhkih občutij, razpoloženj in trenutnih vtisov. Številne pesmi govore otožno o njegovi razdvojenosti in o tem, kako pogreša toplega zavetja doma. V redkih se svoji bolečini tudi nasmeh-ne. Bolj sproščene in vedre so „kmečke“ pesmi, ki sestavljajo posebno zvrst njegovega pesnjenja.

Misli o osamljenosti, odtujenosti življenju, hrepenenju in slutnjah smrti je oblikoval s podobami kmečke domačnosti, praznikov, pokrajine in letnih časov. Ljubil je preproste kitice in kratek verz.

Murnove pesmi so eden od vrhov slovenskega pesništva. Nekaterim velja za najčistejšega slovenskega lirika.

- V gozdu smo srečali srno košuto ježa in jelena.
- V množici je bilo videti rute: modre rdeče zelene rumene in pikčaste.
- **VSTAVI VEJICO, KJER JE POTREBNA!**
- Botra je prinesla na mizo velik krožnik naložen s piščanci.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

● **STAVKI IZ SAMOSTALNIKOV:** Tla so poribana. Ramena so utrujena. Brki so košati. Napenjala je možgane. Poslali so nam koline. Konja je privezal k jaslim. Blažek je dobil dolge hlače. Usta ima polna samohvale. Vrata so zapahnjena. Človek ima dvoje oči in dvoje ušes pa ena usta, da veliko gleda in posluša, pa malo govori. Copati so mami preveliki. Prinesi mi, prosim, viliče! Z grabljami ne zna vsakdo ravnati.

● **STAVKI IZ SAMOSTALNIKOV V 4. SKLONU:** Pri šahu mi je vzel tekača. Pusti psa pri miru! Ali ste srečali pastirja? Narisal je vlak. Športnika so nagradili. Lonec je postavila na štedilnik. Ugasni tranzistor! Mojega konjička mi pač ne boste vzeli.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Postavili smo v jaslice hlevček in volička. Občudovali smo avto in avtomobilista. Težko prenašam duh po česnu. Spoštujem duha tega naroda. Obrnil je voz in konja in se vrnil. Za tekmo moramo poiskati še vratarja.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Kupil sem riž, koš, ježa, konja, televizor, meč. Srečal sem Matjaža, Tomaža, pisca, Mihca, nogometša, moža, lovca, strica. Občudujem Gregorčiča, borca, amaterja, šoferja, kovača, novinarja, odbojkarja. Rad poslušam škorca, ptiča, slavca, mladiča, kosa.

● **IZRAZI V STAVKIH:** Kekec je vesel kot ptič. Fant je neumen kot gos. Danes sem sit kot boben. Teta je suha kot trlica. Učitelj je bil danes siten kot muha.

PRAVILNA OBLIKA: Ni me sram iti z beračem po cesti. S svojim poklicem sem zadovoljen. Kmet je odšel s košem po steljo. Odjahal je s konjem domov. Vida je odšla z vrčem po vodo.

PRAVILNA OBLIKA: Veliko imam opraviti z bičem, biričem, kovačem, strojem, šoferjem, prepirljivcem, zabo-

- Jaka si je nataknil škornje izdelane iz domačega usnja.
- Sosed to pot pošteno vinjen je meril cesto.
- Misleč da bo dobil čokolado je Andrej pristopil k fantom.
- Knjige lepo na novo zavite je Bine razporedil po polici.

jem, ključem, prijateljem, sošolcem, Borisom, nožem.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Narisal je požar, čuvarja, cesarja, mlinarja, stražarja, brodarja, čevljarja, komarja, glavarja, mornarja, novinarja, slikarja, zidarja, tesarja.

● **USTREZNI PREDMET:** Tovornjak je povozil pešca. Ali si slišal o potresu? Marjetka si ni umila rok. Berač ni opazil policajca. Denar sem izročil krčmarju.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Teta je šla z Blažem in Janezom v mesto. Mati mi ni hotela kupiti žoge. V gozdu sem našel lepega jurčka. Zakaj nisi šla gledat tega filma? Krpan je potolkel Brdavsca s kijem in mesarico.

● **ZANIKANI GLAGOLI:** Mama ni spekla potice. Domačini niso pozdravili smučarjev. Ključa ni bilo pod predpražnikom. Ali sosed ni pomolzel krave? V mestu nisem srečal sosede.

● **ZANIKANI GLAGOLI:** Ali je nisi srečal? Niste je poznali. Zakaj je ne kregate? Ni je imel rad. Ona je ni cenila.

● **DOPOLNJENI STAVKI:** Imena se ni mogel spomniti. Urar mi je vrnil uro, čeprav je še ni popravil. Janez je šel mimo Micke, pa je ni videl. Nisem še prebral današnjega časopisa. Zakaj se še nisi naučil deklamacije?

● **LEPŠE POVEDANO:** Nehajte kričati! Pouk so končali. Kaditi si pa začel že zelo zgodaj. Kljub nevarnosti je Matevž še naprej plezal. Nehajte se že kregati!

● **DODANI PRIDEVNIK:** Mati ima zlato srce. Bili smo židane volje. Po polju kraka črn vran. Betežnega starca so spravili v dom. Leži, leži ravno polje.

● **DOPOLNJENI STAVKI:** V gozdu sem našel odvržene kartonke, pločevinke in platenke. Izrekel je grdo laž. Trgovec je odšel na dolgo pot. V časopisu sem bral debelo raco. Po televiziji so kazali dolgočasen film.

las

Dolgi lasje — kratka pamet. — Takrat boš ti imel že sive lase. — Otroci mu delajo sive lase. — Zaradi tega si ne delaj sivih las! — Ta plemenca so si večno v laseh. — Ali sta si s sosedom v laseh? — Otroci so si brž v laseh. — Njegovo življenje visi na lasu. — Nihče te ne bo tja vlekel za lase. — Za lase privlečena primera. — Ti dokazi so za lase privlečeni. — Skočiti si v lase. — Pijača mu že leze v lase. — Šla si je z roko skozi lase. — Do las je zardel. — Kar lase si je pullil, ko je to zvedel. — Nihče ti ne bo skrivil lasu. — Lasje so mi šli pokonci, ko sem to poslušal. — Od strahu se mu ježijo lasje. — Za las smo ušli nesreči. — Za las je manjkalo, pa bi umrl. — Niti za las ne bom popustil. — Na las tako je. — Na las sta si podobna. — Njune izjave se na las ujemajo. — Izpulil si je las iz brade. — Nazaj počesane lase nosi. — Ima na kratko ostrižene lase. — Dekle svetlih las, s svetlimi lasmi. — Las izpade. — Potisnila si je lase s čela. — Žal mi je, kolikor imam las na glavi. — Lasje se mu redčijo. — Lase si spleta. — Vleči koga za lase.

družinski kotiček

MALA DRUŽINA

Dolga stoletja so bili člani nekega rodu tesno povezani med seboj. To je bila tudi najpametnejša, če ne celo edina možnost, da so mogli obstati. Ali so še kje danes take velike družine starega kova? So, toda zelo so redke. Večinoma pa poklic razseli sorodnike po raznih mestih in deželah. Sprememba zaposlitve nujno terja tudi pre-

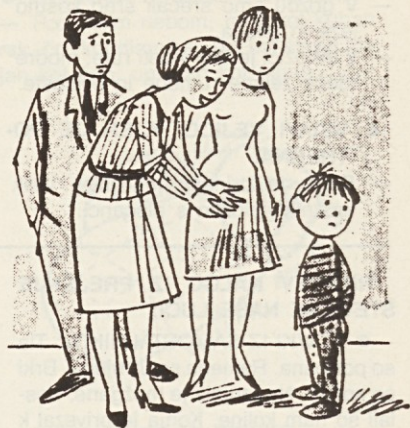

selitev. Bivališča ne določa več družina, ampak plačilna ovojnica.

Tako preostane samo še sama sebi prepuščena mala družina, ki pa niti ni popolna, ker je hranilec večinoma odsoten.

Družina je tako majhna, da ji grozi prava osamelost. Zato so zakonci tem bolj navezani drug na drugega, to pa pomeni resnično enakopravno partnerstvo in izključuje samodržstvo. Moderni „paša“ se namreč kar hitro strinja s tem, da se njegova „enakopravna“ žena zaposli v kakem poklicu, a ji kljub temu naprti vso odgovornost za gospodinjstvo in otroke.

V vsaki družini bi morala oba zakonca skupno reševati svoje vsakdanje probleme. Žena je danes svojem možu

enakovredna. Usposobila se je za neki poklic, je samozavestna, razgledana, polna podjetnosti. Lepa življenjska skupnost uspeva tam, kjer se oba partnerja med seboj spoštujeta, si med seboj zaupata, se ljubita in drug drugega v svojih različnih nalogah podpirata. Tako svojo družino zavestno oblikujeta, kakor umetnik oblikuje svoj kip.

abc lepega vedenja

ČESTITKE

Čestitke so olje, brez katerega se stroj prijateljstva in družabnosti le škripaje vrti. Predvsem: ne bodimo lesenil! Drugič: vsaki čestitki še ni treba priložiti darila, saj bi s tem obdarovancu nehote naložili breme oddolžitve! Lepo je, če si zapomnimo rojstne dneve domačih ter najbližjih prijateljev in sodelavcev. Ne smemo preskočiti različnih obletnic, življenjskih uspehov, napredovanj in rojstev otrok. Če znamo povedati kaj več kot dva prirska stavka, pazimo, da ne bo nastala govoranca, pri kateri bomo v ospredju mi, ne pa slavljenc.

DARILA

Praviloma: boljše manjša, skromnejša, kot draga, bahaška, kičasta. Zmotno je mnenje, da so

lepa le kupljena darila. Veliko prirsčnejša in pristnejša so darila, ki so sad našega dela. Posebno so cenjeni izdelki otroških rok. Večja darila kupujemo premišljeno in nič hudega ni, če smo malce zvedavi, kaj si obdarovanec želi.

DOSTOJNOST

Vedenjska drža, ki je nasprotje prostaštva, nekulturnosti, zarobljenosti. Ne smemo pa je zamenjati s svetohlinstvom ali z oholostjo. Dostojen človek je vljuden, pozoren, ima občutek za zdravo mero.

DRUŽINSKA SLAVJA

Praznovanja v družini so nepogrešljiv vir dobre volje in vzvod za ohranjanje skladnih, harmoničnih odnosov. Sodobna naglica je osiromašila marsikateri družinski praznik. Skrbna priprava, veselo vzdusje, pozornost iz ljubečih rok so zunanji izraz, da cenimo vsakega družinskega člana.

GOST

Kdor je povabljen na dom, ne bo pozabil prinesiti gostiteljici rož. Svojega obiska ne bo zavlekel pozno v noč, ne bo pregloboko pogledal v kozarec in ne bo razdiral dvotipov, ki bi utegnili namesto smeha prinesiti morečo tišino.

KAJENJE

Kajenje je navada, ki je precej draga in zdravju škodljiva. Še tako strasten kadilec pa ne bo brez poprejšnjega dovoljenja kadil v prisotnosti nekadilcev. Spoštoval bo prepoved kajenja na javnih mestih, v vlaku, avtobusu, šolah, vzgojnih ustanovah in bolnišnicah. Cigaretnih ogorkov, vžigalic in pepela ne bo metal oz. otresal na tla.

KULTURA GOVORA

Poplava tujk, žargon, poulični izrazi, površna izgovorjava, besedna mašila kazijo lepo slovenščino. Kultura govora je sestavni del lepega vedenja. Zato si mora vsakdo

DRUŽINA IN ALKOHOL

Družinsko okolje pomembno oblikuje otrokov odnos do alkohola. Kako? Če starši gojijo navezanost na alkohol, potem je to otroku znak, da je takšno vedenje zaželeno in edino pravilno. V čustvenih težavah, jezi, razočaranosti bo otrok ravnal podobno — opil se bo. Najmanj vsak drugi otrok, ki ima starše alkoholike, tudi sam postane alkoholik.

Družinsko okolje je tisto prizorišče, kjer se najprej in najbolj oblikuje človekova osebnost, kjer se določa njegova življenjska usoda. Tu se človek uči čustvovanja, odnosov do drugih, do sebe in osvaja različne vzorce vedenja. V družini alkoholika vse zavira zorenje otrok v samostojne, čustveno trdne osebnosti. Grobosti, žalitve, razvrednotenja osebnosti sproščajo občutke krivde, manjvrednosti, sprjetosti in prispevajo k izgubi samospoštovanja. Življenjski zapleti se rešujejo s pozabo v alkoholni omami.

Raziskave kažejo, da delujeta na otroka razdiralno dve vrsti odnosov

staršev do alkohola: popolno odklanjanje alkohola in odvisnost od njega. Če starši alkohol popolnoma odklanjajo, mu s tem nadenejo videz pomembnosti. Radovednost in pritiski vrstnikov, ki so nagnjeni k popivanju in veseljačenju, kaj kmalu približajo otroku „pripovedani sad“.

Najbolj naraven odnos do alkoholnih pijač si pridobijo otroci v tistih družinah, kjer sicer priložnostno sežejo po vinski kapljici, a ne pripisujejo alkoholu posebnega pomena.

BINKOŠTI

Tudi za marsikaterega odraslega so binkošti praznik, s katerim ne ve kaj početi, toliko teže razume vsebino praznika otrok. Toda binkošti so eden izmed največjih krščanskih praznikov in gre za resničnost, brez katere ne bi mogli biti kristjani. Zato se moramo potruditi, da bi njihov smisel razumeli.

Binkošti so dopolnitev velikonočnih praznikov. Gospodovo vstajenje bi ne imelo za nas veliko pomena, ko ne bi bil od mrtvih vstali z nami tesno povezan. Po vstajenju se je prikazal apostolom in jim zagotovil, da ostane vedno z njimi. Z njimi in vsemi vernimi za vselej.

Poslal je Svetega Duha. Sveti Duh je binkoštni dar. Po njem smo povezani s Kristusom. Kjerkoli vlada med kristjani medsebojna povezanost, tam je na delu Sveti Duh. To moramo vedeti in o tem premišljevati.

Resnično ni samo to, kar vidimo s svojimi očmi ali primerno s svojimi rokami. Prav tako resnično je tisto, kar

KDO SEM?

Ljubimec je potrkal na vrata svoje ljubljene.

„Kdo trka?“ je notri vprašala ljuba.

„Jaz,“ je odvrnil ljubimec.

„Potem pa kar odidi! V tej hiši ne moreva bivati ti in jaz!“

Zavrtni ljubimec je odšel v puščavo in premišljeval besede svoje ljubljene. Čez mesece se je naposled vrnil in spet potrkal na vrata.

„Kdor trka?“

„Ti.“

In vrata so se nemudoma odprla.

SOGLASJE

Ko je neki mož, čigar zakon je bil v krizi, iskal nasveta pri učitelju, mu je le-ta dejal:

„Navaditi se moraš prisluhniti svoji ženi.“

Mož si je vzel nasvet k srcu. Čez mesec dni se je vrnil in rekel, da prisluhne vsaki besedi, ki jo spregovori njegova žena.

Učitelj mu je smehljaje odvrnil:

„Sedaj pojdi domov in prisluhni vsaki besedi, ki je ne spregovori!“

pride iz naše notranjosti: naše velike misli, nagnjenje k dobremu in moč ljubezni. Vse to je njegovo delo, delo Svetega Duha.

Ali morete otroku to dopovedati? Komaj. To je zanj pretežko. Vendar lahko razume, da je Sveti Duh nagnjenje k dobremu, ljubezni. Naj si ga ne predstavlja nekje zgoraj, v nebesih, ampak v sebi.

prizadevati za čist, klen in domač jezik.

OBVLADOVANJE

Dobra lastnost značaja in znamenje čvrste volje je, da se ne damo vreči iz tira, pa čeprav smo v kočljivem položaju. Kulturen človek zna dostojanstveno prenesti zavrnitve, zavrtni žalitev in se ne prepušča trenutnemu čustvu.

TELEFON

Telefonirati je na videz preprosta reč, a se večkrat zatakne. Ko se klicani oglasi, se predstavimo in povemo, s kom ali v kakšni zadevi bi želeli govoriti. Tudi klicani pove, kdo je, kakšno ustanovo zastopa, ali pa reče samo: Prosim. Če smo zavrteli napačno številko, se vljudno opravičimo. Telefonski pogovori naj bodo kratki, jedrnat in ne nadomeščajo prijateljskega kramljanja. Posebno moramo biti obzirni pri službenih pogovorih in v telefonskih celicah.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVRO-PO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zeto ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● PRODAM hišo — v gradnji tretje faze — na Ptuj. Informacije: Golob — Tel. ZRN 089 - 53 80 524.

● V Ptuj. PRODAM nedograjeno hišo. — Informacije dobite po telefonu: 089 / 53 80 524, BRD.

● PRODAM novo prostorno hišo (150 m² stanovanjske površine), podkleteno, 2 garaži, vse opremljeno. Parcela 20 a. Sladka gora — Šmarje pri Jelšah. — Telefon v Yu 063 / 76 10 94, v ZRN 0711 / 26 12 93.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Ekspozitni popust. — Jode Discount Markt, Schwant-halerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● V centru Ljubljane PRODAM samostojno stoječo delavnico na parceli 311 m². Dvorišče tlakovano. Cena: 390 milijonov dinarjev. — Ponudbe na naslov: Albrier, P. Box 77, A-9500 Villach.

● V Poljčanah PRODAM hišo, zgrajeno do tretje faze. Možnost obrtne delavnice. — Tel. 063 / 82 42 63.

● SLOVENEK (42), doma iz okolice Ljutomer, ki živi v Nemčiji, želi spoznati pošteno žensko za skupno življenje. Samo resne ponudbe s sliko. Otrok ni ovira. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 3).

● Želite preživeti NEPOZABEN DOPUST? Potem pridite k nam, v idiličen kotic, kjer je še dovolj svežega zraka, miru in možnosti za rekreacijo. Nudimo Vam: apartma (kuhinja, kopalnica, sanitarije) — savno — masaže — rekreacijo pod strokovnim nadzorstvom — izlete v gore s spremstvom vodnika alpinista — tečaj juda. — Franc Verko, 63326 Topolšica 125, Jugoslavija.

● V okolici Ptuja, Apače 57, PRODAM visokopritlično enodružinsko hišo, komplet, takoj vseljivo. Informacije po telefonu: ZRN 089 / 35 22 16.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ

Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za jetra

(Da je črni humor na tej strani iz PAVLIHE, ni menda treba posebej praviti.)

V gozdu vila, v vili mercedes, v mercedesu človek, v človeku srce, v srcu ljubezen do delavskega razreda.

Neka družina ima za služkinjo črnko.

Gospa njej: „Ali so vam otroci všeč?“

„Ja, a samo mehko kuhani.“

Vse naše težave so prehodne: že ves čas prehajajo z vodstva na delavski razred.

„Ali poznaš tistegale, ki ti je pravkar zavpil, da si osel?“

„Ne.“

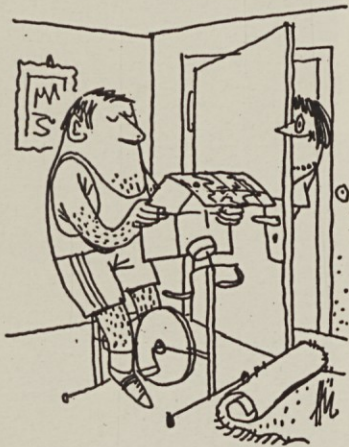
„Kako pa, da on tebe pozna?“

Država krade, ne da bi vlamljala.

„Kako se reče stabilizaciji po kitajsko?“

„Čim čim čim manj.“

„No, v katero smer jo boš pa danes mahnil?“

Funkcionarji že imajo, kar potrebujejo. A tudi ljudem je vsega dovolj.

Nekdo zastavi računalniku vprašanje: „Imam dve uri: ena stoji, druga pa prehitava dve sekundi na dan. Katera je bolj točna?“

Računalnik odgovori: „Tista, ki stoji, saj je točna vsak dan dvakrat, druga pa samo vsakih dvainšestdeset let enkrat.“

Njegov prispevek k reformi je velik: krade manj, kot bi lahko.

„Juho moraš pojesti. Drugi otroci bi bili veseli, ko bi imeli polovico take juhe.“

„Jaz tudi, mama.“

Ne pišite spominov! Ljudstvo se spominja vsega!

„Jakec, pojey kruh!“

„Ne maram kruha.“

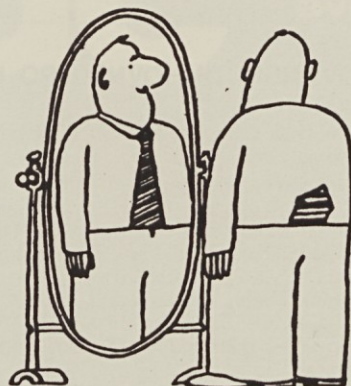
„Moraš ga pojesti, da boš zrastel.“

„Zakaj naj bi pa zrastel?“

„Da si boš lahko kruh sam služil.“

„Saj sem že rekel, da kruha ne maram.“

Veliko nas je takih, ki si upamo vsakomur ob vsakem času v obraz povedati, kaj si o njem mislimo — dobrega.

„Očka, kje si pa bil?“

„Ugani!“

„Kaj pa si delal v Gani?“

So člani ZK, ki ne marajo partijske zastave. Na njej je preveč orodja.

„Moram pohiteti! Z možem sva zmenjena ob sedmih v krčmi za večerjo.“

„Ali se bo jezil, če zamudiš?“

„Ne, ampak večerjo mi bo pojedel.“

Narod mu je sledil, vendar samo do vrat njegove vile.

Pazite! Tajna policija je povsod in vedno na delu!

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 62, Kolonnenstraße 38. (Tel. 030 - 788 19 24).

Pisarna Slovenske misije: 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVIČA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).